

Voorwoord

Begin september is reeds jaar en dag de periode dat PIBO-campus een toelichting geeft over het voorbije 'graanseizoen'. Wereldwijd is de voorbije tarweoogst goed geweest. Ondanks de positieve verwachtingen over de oogsten in de verschillende werelddelen, zijn de tarwenoteringen de voorbije weken vrij stabiel gebleven. De reden hiervoor is dat er onzekerheid heerst of er wel voldoende maaltarwe beschikbaar gaat zijn. De maïsprijzen zijn wel verder gedaald. Naast de goede oogstverwachtingen zet ook de relatief lage olieprijs de maïsnotering onder druk omdat de vraag naar maïs voor ethanolproductie afneemt. De gevolgen blijven dan ook niet uit. In Argentinië zou het maïsareaal in 2014-2015 met 10 procent afnemen tot 3,2 miljoen hectare.

Het voorbije oogstseizoen zal voor de Benelux de geschiedenisboeken ingaan als wisselvallig. Het voorjaar was goed gestart met warm, droog en op tijd en stond voldoende neerslag. Gezien het voorjaar dat we gekend hebben waren de oogstvooruitzichten van de granen aanvankelijk niet te voorspellen door de ziektedruk die we gekend hebben. Toch kan algemeen gesteld worden dat de opbrengsten goed tot zeer goed waren. Het weer zal hierin zeker een rol van betekenis gespeeld hebben, maar daarnaast heeft het rassenonderzoek en fungicidebestrijding ook zeker bijgedragen tot topopbrengsten. Dit zal ook blijken uit de verschillende proeven die in deze brochure aan bod komen.

Kortom, PIBO-campus en zijn medewerkers geven met deze brochure andermaal blijk van een grote betrokkenheid bij de Limburgse akkerbouw. Met deze brochure blijft de PIBO-campus de huidige akkerbouw met goede raad en onderzoek bijstaan.

Wij wensen u veel genoeg met het doornemen van deze brochure.

Medewerkers PIBO-Campus vzw

Voorwoord	1
DEEL 1 :WINTERGERST	5
1. RASSENPROEF WINTERGERST	5
1.1 Poefopzet.....	5
1.2 Perceelsgegevens.....	5
1.3 Waarnemingen.....	6
1.4 Eigenschappen per ras	8
1.5 Proefresultaten	10
1.6 Gemiddelde proefresultaten	12
1.7 Bespreking	13
2 FUNGICIDENPROEF WINTERGERST	14
2.1 Proefopzet.....	14
2.2 Perceelsgegevens.....	14
2.3 Proefobjecten	15
2.4 Waarnemingen.....	16
2.5 Bespreking	17
3 WAARNEMINGSVELD WINTERGERST	18
3.1 Proefopzet.....	18
3.2 Perceelsgegevens.....	18
3.3 Tellingen en bespreking	18
4 ONKRUIDBESTRIJDING WINTERGERST.....	19
4.1 Richtlijnen voor de onkruidbestrijding in wintergerst	19
4.2 Vóór-opkomst.....	19
4.3 Zeer vroeg na de opkomst.....	20
4.4 Later na de opkomst in het najaar	20
4.5 Voorjaarsbehandeling	21
4.6 Laat gezaaide wintergerst	21
4.7 Overblijvende onkruiden.....	21
DEEL 2: WINTERTARWE	22
1. RASSENPROEF WINTERTARWE LCG.....	22
1.1 Proefopzet.....	22
1.2 Perceelsgegevens.....	22
1.3 Waarnemingen wintertarwe	24
1.4 Eigenschappen per ras	29
1.5 Proefresultaten	32
1.6 Gemiddelde proefresultaten	34
1.7 Bespreking	35
2. FUNGICIDENPROEF BLADZIEKTEN WINTERTARWE LCG	36
2.1 Proefopzet.....	36
2.2 Perceelsgegevens.....	36

2.3	Waarnemingen.....	37
2.4	Proefresultaten.....	38
2.5	Tukey HSD-test.....	38
2.6	Bespreking	39
3.	FUNGICIDENPROEF AARZIEKTEN WINTERTARWE LCG	40
3.1	Proefopzet.....	40
3.2	Perceelsgegevens.....	40
3.3	Schema's fungicidenbehandeling	40
3.4	Waarnemingen.....	41
3.5	Proefresultaten.....	42
3.6	Tukey HSD-test.....	42
3.7	Bespreking	43
4.	FUNGICIDENPROEF WINTERTARWE ALLERLEI.....	44
4.1	Proefopzet.....	44
4.2	Perceelsgegevens.....	44
4.3	Schema's fungicidenbehandeling	44
4.4	Waarnemingen.....	45
4.5	Proefresultaten.....	46
4.6	Bespreking	47
5.	WINTERTARWE EN FUSARIUM NA DE TEELT VAN KORRELMAÏS	48
5.1	Proefopzet.....	48
5.2	Perceelsgegevens.....	48
5.3	Waarnemingen.....	49
5.4	Proefresultaten.....	50
5.5	Bespreking	50
6.	DRIJFMEST IN WINTERTARWE	51
6.1	Proefopzet.....	51
6.2	Perceelsgegevens.....	51
6.3	Objecten.....	52
6.4	Waarnemingen.....	52
6.5	Proefresultaten.....	53
6.6	Nitraat residu bepaalt op 8/8/14.....	53
6.7	Bespreking	53
7.	ONKRUIDBESTRIJDING IN WINTERTARWE	55
7.1	Richtlijnen voor de onkruidbestrijding in wintertarwe	55
7.2	Najaarsbehandeling vóór de opkomst	55
7.3	Najaarsbehandeling na de opkomst	56
DEEL 3: Het nieuwe GLB en VLIF		59
DEEL 4: ERWTEN en BONEN		71
1.	RASSENPROEF ERWTEN	71

1.1	Perceelsgegevens.....	71
1.2	Rassen.....	71
1.3	Waarnemingen.....	73
1.4	Opbrengst	73
2.	RASSENPROEF BONEN	74
2.1	Proefopzet.....	74
2.2	Perceelsgegevens.....	74
2.3	Rassen.....	75
2.4	Rassen met de opkomstpercentage	75
DEEL 5: VARIA		76
1.	EINDE UITRIJSEIZOEN: BELANGRIJKE DATA VOOR WIE MEST UITRIJDT	76
1.1	Uitrijregeling op derogatiepercelen	76
1.2	Uitrijregeling op niet-derogatiepercelen	76
1.3	Extra voorwaarden bij bemesting na een hoofdteelt	77
1.4	Algemene verbodsbepalingen	78
DEEL 6: PRODUCTEN EN ACTIEVE STOFFEN		79
HERBICIDEN		79
FUNGICIDEN		85
INSECTICIDEN		88
VARIA		89

DEEL 1 :WINTERGERST

1. Rassenproef wintergerst

Proef in samenwerking met het Landbouwcentrum granen, de Vlaamse overheid-Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling (Ir. J.L. Lamont en Y. Lambrechts) en landbouwer Jos Vanvinckenroye.

1.1 Poefopzet

Zestien verschillende rassen werden behandeld met twee fungiciden, ze worden met elkaar vergeleken i.v.m. opkomst, uitstoeling, groei, bloei, ziektedruk, aarschuiven, productie en kwaliteit. Alle rassen werden behandeld met Argento. De proef gebeurt voor elk ras in vier herhalingen.

1.2 Perceelsgegevens

- a. Voorvrucht: wintertarwe
  - b. Zaaidatum: 28.09.13
  - c. Zaaidichtheid: 250 korrels per m² klassieke rassen
200 korrels per m² hybride rassen
  - d. Onkruidbestrijding: naopkomst: Liberator 0,6 l/ha 22.10.13
  - e. Bladluisbestrijding: zaaizaadbehandeling (Argento) /
  - f. Bemesting:
    - Chemische: stikstof: - stikstofindex: 121 (normaal)
    - stikstofbehoefte: 144 eenheden per ha
- De stikstof wordt gefractioneerd toegediend bij de volgende ontwikkelingsstadia van de wintergerst:
- eerste fractie: 80 eenheden per ha bij de uitstoeling 07.03.14
  - tweede fractie: 64 eenheden per ha bij de stengelstrekking 07.04.14

- g. Fungicide:

Behandeld
1 ^e - 2 ^e knoop (28.03.14)
Stereo 2 l/ha
Laatste blad (17.04.14)
Skyway Xpro 1 l/ha

- h. Halmverkort: Meddax top 0,8 l/ha 28.03.14
- i. Halmversteviger: Ethefon 1 l/ha 17.04.14
- j. Grootte van de percelen: 25m x 3,2 m = 80 m²
- k. Oogstdatum: 02.07.14

1.3 Waarnemingen

1.3.1 Tellingen

Tabel 1: geeft per ras de mandataris, het duizendkorrelgewicht in gram, de uitgezaaide hoeveelheid zaad in kg per ha, de opkomst in aantal planten per m², de strolengte in cm. De opkomsttellingen werden uitgevoerd op 16.10.2013, de strolengte werd gemeten op 13.05.2014. De standaardrassen zijn grijs gearceerd.

Nr	Ras	Mandataris	Dk	kg/ha 250 korrels/m ²	pl/m ² stand	Strolengte in cm
1	KWS Tonic	Aveve	53	132	254	87
2	Meridian	Aveve	55	137	258	93
3	Saskia	Clovis Matton	41	102	267	85
4	Bivouac	Philip Seeds	50	125	208	90
5	Unival	Jorion S.A.	50	125	245	101
6	Sanrival	Jorion S.A.	54	135	255	100
7	Casino	Philip Seeds	46	115	233	91
8	Daxor	Philip Seeds	51	127	248	89
9	Zzoom*	Agridis	42	105	224	93
10	Hobbit*	Aveve	40	80	203	101
11	SY Bamboo*	Phytosystem	41	102	196	97
12	KWS Tenor	Rigaux	56	140	243	104
13	Smooth*	Rigaux	57	114	220	95
14	Paso	Clovis Matton	38	95	255	88
15	Etincel	Jorion S.A.	46	115	226	82
16	Silex	Philip Seeds	44	110	223	99

*hybride rassen uitgezaaid aan 200 korrels/m²

1.3.2 Ziektetelling

Voor alle aangelegde rassen, nl. de zestien rassen uit de officiële proef, werd de relatieve ziekteresistentie per ras bepaald. Hiervoor werd een schaal van 1 tot 9 gehanteerd. De ziekte-tellingen werden uitgevoerd in een onbehandelde strook (controle) alsook in het behandelde gedeelte. Dit gebeurde op 21.05.14.

Tabel 2 : Geeft de resultaten weer van de ziekte-tellingen.

Ras	Bladvlekken		Netvlekken		Witziekte		Dwergroest	
	controle	beh	controle	beh	controle	beh	controle	beh
KWS Tonic*	5	9	6	8	8	8	6	9
Meridian	7	9	7	8	8	9	7	9
Saskia	2	9	2	8	7	8	8	9
Bivouac	6	9	6	8	7	8	7	9
Unival	3	8	3	8	7	8	5	9
Sanrival	6	9	5	8	8	8	8	9
Casino	6	9	4	7	8	8	7	9
Daxor	7	9	7	8	8	9	8	9
Zzoom	3	8	3	7	8	8	7	9
Hobbit	7	9	8	8	8	9	8	9
SY Bamboe	9	9	8	8	8	8	8	8
KWS Tenor*	8	9	8	8	8	9	9	9
Smooth	8	9	7	8	8	8	8	9
Paso	7	9	7	8	8	9	8	9
Etincel	3	9	3	8	8	9	7	9
Silex	3	9	3	8	8	9	8	9

(9 = geen aantasting; 1 = zeer zware aantasting)

* Luipaardsyndroom aangetroffen op de onderste bladeren

1.4 Eigenschappen per ras

KWS Tonic (Aveve)	Vroeg ras Matig gevoelig voor net- bladvlekken, dwergroest Weinig gevoelig voor witzielte Gemiddeld wat betreft lengte, goed legervast	
Meridian (Aveve)	Halfvroeg ras Weinig gevoelig voor blad- en netvlekken Weinig gevoelig voor witzielte Gemiddeld wat betreft lengte	
Saskia (Clovis Matton)	Halfvroeg ras Tamelijk gevoelig voor net- en bladvlekken Weinig gevoelig voor witzielte en dwergroest Gemiddeld wat betreft lengte, legervast	
Bivouac (Philip Seeds)	Halfvroeg ras Matig gevoelig voor blad- en netvlekken Weinig gevoelig voor witzielte en dwergroest Gemiddeld wat betreft lengte	
Unival (Jorion S.A.)	Laat ras Tamelijk gevoelig voor bladvlekken en netvlekken, dwergroest Weinig gevoelig voor witzielte Lang ras	
Sanrival (Jorion S.A.)	Halflaat ras Matig gevoelig voor blad- en netvlekken Tamelijk resistent voor witzielte en dwergroest Redelijk lang ras	
Casino (Philip Seeds)	Vroeg ras Weinig gevoelig voor net – en bladvlekken, witzielte en dwergroest Gemiddeld wat betreft lengte, legervast	
Daxor (Philip Seeds)	Halflaat ras Gemiddeld resistent voor blad-, netvlekken en witzielte Tamelijk resistent voor dwergroest Gemiddeld wat betreft lengte, goed legervast	
Zzoom* (Quartes)	Halfvroeg ras Tamelijk gevoelig voor blad – en netvlekken Weinig gevoelig voor witzielte en dwergroest Behoorlijk legervast	
Hobbit* (Syngenta Seeds)	Laat ras Matig gevoelig voor bladvlekken Weinig gevoelig voor dwergroest, netvlekken, witzielte Tamelijk lang	

SY Bamboo* (Syngenta Seeds)	Halfvroeg ras Weinig gevoelig voor net- en bladvlekken, witziekte , dwergroest Gemiddeld wat betreft lengte
KWS Tenor (Ets. L. Rigaux SA)	Halflaat ras Weinig gevoelig voor blad- en netvlekken, witziekte en dwergroest Tamelijk lang ras
Smooth* (Ets. L. Rigaux SA)	Halfvroeg ras Weinig gevoelig voor bladvlekken en witziekte Weinig gevoelig voor netvlekken en dwergroest Gemiddeld wat betreft lengte
Paso (Clovis Matton)	Halfvroeg ras Weinig gevoelig voor witziekte en dwergroest Matig gevoelig voor bladvlekken en netvlekken Vrij kort wat betreft lengte, legervast
Etincel (Jorion S.A.)	Vroeg ras Tamelijk gevoelig voor blad- en netvlekken Weinig gevoelig voor witziekte en dwergroest Gemiddeld wat betreft lengte, goed legervast
Silex (Philip Seeds)	Halflaat ras Tamelijk gevoelig voor netvlekken en bladvlekken Weinig gevoelig voor witziekte en dwergroest Gemiddeld wat betreft lengte, zeer goed legervast

* hybride rassen

Rassen nieuw in proef: eigenschappen voornamelijk op basis van fiches mandatarissen

1.5 Proefresultaten

Tabel 3: geeft per ras (behandeld met **twee fungiciden**), de opbrengst in kg per ha bij 15% vocht, het opbrengstpercentage t.o.v. het gemiddelde van de standaardrassen, het hectolitergewicht in kilogram en het vochtpercentage bij de oogst weer. De standaardrassen staan vetgedrukt.

Ras	Opbrengst kg/ha	Opbrengst % t.o.v. gem. standaard	Vocht % bij de oogst	hl bij 15% vocht
KWS Tonic	11.493	106,4	13,2	64,5
Meridian	10.693	99,0	13,6	65,1
Saskia	10.261	95,0	13,0	63,1
Bivouac	11.406	105,6	13,8	65,3
Unival	10.650	98,6	12,9	63,1
Sanrival	10.845	100,4	13,0	61,9
Casino	11.288	104,5	13,7	67,6
Daxor	10.359	95,9	13,4	65,4
Zzoom**	11.568	107,1	12,9	63,2
Hobbit**	10.942	101,3	14,1	67,2
SY Bamboo**	11.028	102,1	13,4	67,3
KWS Tenor	10.834	100,3	14,0	63,3
Smooth**	10.888	100,8	13,3	67,4
Paso	10.715	99,2	12,4	61,3
Etincel	10.931	101,2	13,3	65,4
Silex	10.359	95,9	13,6	64,9
Gemiddelde	10.891	10.802	13,3	64,8

** hybride rassen

Tabel 4 : geeft het resultaat van een “Duncan’s Multiple Range Test” bij behandeling met **twee fungicide**, uitgevoerd op de opbrengst aan 15% vocht. Rassen met een zelfde letter zijn niet significant verschillend van elkaar ($p < 5 \%$).

Ras	Opbrengst kg/ha aan 15% vocht	Rangschikking
Zzoom*	11.568	A
KWS Tonic	11.493	A
Bivouac	11.406	A
Casino	11.288	AB
SY Bamboo*	11.028	BC
Hobbit*	10.942	CD
Etincel	10.931	CD
Smooth*	10.888	CD
Sanrival	10.845	CD
KWS Tenor	10.834	CD
Paso	10.715	CD
Meridian	10.693	CDE
Unival	10.650	DE
Daxor	10.359	EF
Silex	10.359	EF
Saskia	10.261	F

* hybride rassen

1.6 Gemiddelde proefresultaten

Tabel 5 : vermeldt de opbrengst van een aantal rassen, behandeld met **één of twee fungiciden**, die reeds meerdere jaren worden geteeld op de proefvelden van vzw PIBO-Campus.

Ras	2010 kg/ha	2011 kg/ha	2012 kg/ha	2013 kg/ha	2014 kg/ha	Gemiddeld kg/ha
Bivouac	10.748	10.666	9.040	10.418	11.406	10.455
Meridian	11.120	11.182	9.361	10.050	10.693	10.481
Saskia		10.686	9.326	10.606	10.261	10.219
KWS Tenor			9.460	10.082	10.834	10.125
Paso			10.719	9.515	10.715	10.316
Casino			8.954	10.250	11.288	10.164
Hobbit*				10.890	10.942	10.916
Zzoom*				10.647	11.568	11.107
Unival			9.388	10.373	10.650	10.137
Gemiddeld kg/ha	10.934	10.844	9.464	10.314	10.928	

* hybride rassen

1.7 Bespreking

We vestigen er de aandacht op dat proefveldopbrengsten deze van de praktijkpercelen meestal duidelijk overtreffen. Een verklaring hiervoor is het feit dat in proefvelden geen randverliezen en geen sproeisporen voorkomen en dat er minder oogstverliezen zijn.

De wintergerst werd uitgezaaid op 28 september 2013 aan 250 korrels per m² voor de traditionele rassen en aan 200 korrels per m² voor de hybride rassen. De uitzaai gebeurde onder zeer goede omstandigheden. De gerst kende een homogene opkomst. Gemiddeld over de klassieke en hybride rassen behaalden we opkomstpercentages van respectievelijk 97 en 105 %.

De onkruidbestrijding werd uitgevoerd in na-opkomst met Liberator aan 0,6 l/ha. De bladluisdruk op het proefperceel was in het najaar 2013 laag mede dankzij de zaaizaadbehandeling met Argento. Er werd dan ook geen extra behandeling tegen bladluizen uitgevoerd. De stikstofbehoefte bedroeg 144 eenheden en werd toegediend in twee fracties (80 E - 64 E). De halmverkorting werd uitgevoerd op 28 maart met 0,8 liter Meddax Top per hectare. Op 17 april werd de halmversteviger Ethefon aan 1 liter per hectare samen met de fungicidebehandeling toegediend. Alle rassen kregen twee fungicidebehandelingen, met name als bladbehandeling Stereo 2 l/ha en als aarbehandeling Skyway Xpro aan 1 liter per hectare.

Als we de strolengte bekijken in tabel 1, kunnen we concluderen dat Etincel en Saskia gevolgd door KWS Tonic tot de kortere rassen behoren en KWS Tenor, Hobbit en Unival tot de langere rassen behoren. De legering in het perceel was nihil.

Wat de ziektedruk betreft, kunnen we stellen dat op het proefperceel geen enkel ras in grote mate witziekte vertoonde zowel in de behandelde als onbehandelde strook. Er was een lichte aantasting van dwergroest in de onbehandelde strook. De meest voorkomende ziekten waren bladvlekken en netvlekken. Bladvlekken kwamen bij alle rassen zeer frequent voor. De enigste rassen die nauwelijks bladvlekken vertoonden in het onbehandelde waren SY Bamboe, KWS Tenor en Smooth. In de behandelde strook lag de ziektedruk een stuk lager. Daar konden we maar zeer miniem bladvlekken en netvlekken vaststellen.

De hoogste opbrengst werd behaald door het ras Zzoom (11.568 kg/ha) gevolgd door de rassen KWS Tonic (11.493 kg/ha), Bivouac (11.406 kg/ha) en Casino (11.288 kg). De gemiddelde opbrengst van de standaardrassen bedroeg 10.891 kg/ha. Het hoogste hectolitergewicht werd genoteerd bij Casino (67,6 kg/hl) en het laagste bij Paso (61,3 kg/hl). Het gemiddelde vochtgehalte bedroeg 13,3 %, waarbij het ras Paso (10,4 %) het laagste vochtpercentage optekende.

Algemeen kunnen we het volgende besluiten:

De opkomst was goed waardoor het gewas fors de winter inging. Deze winter is geen vorstschade waargenomen in tegenstelling tot anno 2012. De ziektedruk was relatief laag. De opbrengsten waren dit jaar goed. Bepaalde hybriderassen behaalden dit jaar zeer goede resultaten waarbij dient wel rekening gehouden te worden dat sommige rassen nog maar 1 jaar in proef liggen.

In de praktijk werden naargelang het bodemtype, de ligging van het perceel en de oogstdatum opbrengsten behaald die sterk varieerden.

2 Fungicidenproef wintergerst

Proef in samenwerking met het Landbouwcentrum granen, de Vlaamse overheid-Afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling (Ir. J.L. Lamont en Y. Lambrechts) en landbouwer Raf Guisson.

2.1 Proefopzet

Acht verschillende fungicidenbehandelingen en één controle worden uitgetest op één ras (Gigga), Waarvan op 4 objecten met één behandeling en op 3 objecten twee behandelingen werden uitgevoerd. De proef ligt aan in vier herhalingen.

2.2 Perceelsgegevens

- b. Voorvrucht: wintertarwe
- c. Zaaidatum: 28.09.13
- d. Ras = Gigga
- e. Zaaidichtheid: 250 korrels per m² klassieke rassen
- f. Onkruidbestrijding: naopkomst: Herold 0,6 l/ha 22.10.13
- g. Bladluisbestrijding: zaaizaadbehandeling (Argento) /
- h. Bemesting:
  - Chemische: stikstof: - stikstofindex: 123 (lager dan normaal)
  - stikstofbehoefte: 142 eenheden per ha
  - De stikstof wordt gefractioneerd toegediend bij de volgende ontwikkelingsstadia van de wintergerst:
    - eerste fractie: 86 eenheden per ha bij de uitstoeling 10.03.14
    - tweede fractie: 56 eenheden per ha bij de stengelstrekking 07.04.14

- i. Fungicide:

Behandeld
1 ^e –2 ^e knoop (28/03/14)
(Stereo 2 l/ha) Guisson
Laatste blad (17/04/14)
Aviatar Xpro 1 l/ha Guisson

- j. Halmverkorter: Moddus 0,5 l/ha 28.03.14
- k. Halmversteviger: Ethefon 1 l/ha 17.04.14
- l. Grootte van de percelen: 25 m x 3,2 m = 80 m²
- m. Oogstdatum: 25.06.14

2.3 Proefobjecten

Object	Behandeling	Stadium	Datum	Richtprijs/ha (excl btw)
1	Controle	/		
2	Adexar 1,25 l	Laatste blad	17 April	71
3	Librax 1,25 l	laatste blad	17 April	73
4	Evora Xpro 1 l	Laatste blad	17 April	68
5	Bontima 2 l	Laatste blad	17 April	74
6	Granovo 1,25 l	1ste-2e knoop	28 maart	123
	Librax 1,25 l	laatste blad	17 April	
7	Stereo 2 l	1ste-2e knoop	28 maart	118
	Evora Xpro 1 l	Laatste blad	17 April	
8	Stereo 2 l	1ste-2e knoop	28 maart	124
	Bontima 2 l	laatste blad	17 April	

2.4 Waarnemingen

2.4.1 Ziektetellingen

Aanwezigheid van bladziekten op de bovenste drie bladeren.

quotatie van ziekte 9 = volledig gezond, 1 = volledig ziek

De ziektedruk werd beoordeeld op 23.05.14.

object	bladvlekken	netvlekken	witziekte	dweragroest
1	4	4	4	5
2	9	6	7	8
3	6	6	8	8
4	6	6	8	8
5	9	8	9	9
6	8	8	8	9
7	9	8	8	9
8	8	8	8	9

2.5 Bespreking

Uit de ziekte waarnemingen, uitgevoerd eind mei, stellen we vast dat de ziektedruk wat betreft bladvlekken, netvlekken, witziekte en dwergroest vrij hoog was op het proefperceel (controle). In de behandelde objecten was er enkel een zeer lichte aantasting van bovenvermelde bladziekten. Tussen de objecten onderling was er bij de waarnemingen weinig verschil merkbaar. Wel blijkt dat bij 2 behandelingen de ziektedruk niet altijd lager was dan bij 1 behandeling.

Het proefperceel is geoogst, maar bij de analyse van de verschillende objecten bleek dat de variatie in het perceel te groot was. Bijgevolg is het niet mogelijk om hieruit concrete besluiten te trekken.

3 Waarnemingsveld wintergerst

Proef in samenwerking met het Landbouwcentrum granen, de Vlaamse overheid – Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling (ir. Jean-Luc Lamont & Yvan Lambrechts) en landbouwer Vossen Willy.

3.1 Proefopzet

Voor het ras Paso werd in de herfst en in het voorjaar de bladluizenaantasting nagegaan.

3.2 Perceelsgegevens

- a. Voorvrucht: Wintertarwe
- b. Zaaidatum: 05.10.2013
- c. Zaaidichtheid: 250 korrels per m²

3.3 Tellingen en bespreking

Tellingen werden uitgevoerd in een onbeschat gelegen onbehandeld object op bladluizen die de vergelingsvirusziekte bij de gerst kunnen verspreiden.

Datum van de telling	Bladluizen	Stadium
14.10.2013	Geen bladluizen aanwezig	1 ^e blad
21.10.2013	1 % bladluizen gevonden	1 ^e blad
28.10.2013	1 % bladluizen gevonden	2-3 bladstadium

Uit de tellingen op de waarnemingsvelden blijkt dat er na de matige bladluisdruk van de zomer er een lage druk was in de herfst. Aangezien de behandelingsdrempel van 5% niet overschreden werd op het waarnemingsveld was een behandeling niet noodzakelijk.

Gunstige omstandigheden voor bladluisaantasting zijn:

- Vroege zaai
- Aanhoudend zacht weer
- Beschut gelegen percelen
- Graanpercelen in de nabijheid van maïsvelden

Uit de eerste waarnemingen in het voorjaar bleek dat er geen bladluizen aanwezig ondanks de zachte winter.

4 ONKRUIDBESTRIJDING WINTERGERST

Y. Lambrechts ¹, J.L. Lamont ¹,
G. Haesaert ² en D. Martens ³

4.1 Richtlijnen voor de onkruidbestrijding in wintergerst

Bij een vroege zaai, eind september - begin oktober, zal een toepassing kort na zaai in het 1-2 bladstadium of later in het najaar vanaf begin uitstoeling (indien de weersomstandigheden dit toelaten) zeker verantwoord en vaak noodzakelijk zijn. Vooral bij een sterke duistbezetting is dit noodzakelijk. Tijdens deze periode is de wintergerst ook het meest gevoelig voor veronkruiding; na de winter is men meestal te laat om de dan al sterk ontwikkelde onkruiden in éénmaal te bestrijden. Bovendien moet men na een geslaagde behandeling vóór de winter door de sterke gewasontwikkeling in het vroege voorjaar niet steeds vrezend zijn voor bijkomende nieuwe kieming.

Hou tevens bij het gebruik van herbiciden rekening met de aanbevelingen op het etiket van het handelsproduct om de toediening te optimaliseren. Het is af te raden om graangewassen te behandelen die met rijm of dauw bedekt zijn, of wanneer er gevaar voor vorst is.

4.2 Vóór-opkomst

Vóór de opkomst kan men de grassen (duist, windhalm, straatgras, Italiaans raaigras) bestrijden met de klassieke ureumverbinding chloortoluron, doch geen isoproturon vanwege de beperkte nawerking en mogelijks mindere selectiviteit. Om die reden wordt isoproturon, waaronder Herbaflex (isoproturon + beflubutamide) niet geadviseerd in vóór-opkomst. Chloortoluron wordt echter best ingezet aan 2/3 tot 3/4 van de gebruikelijke dosis (de gebruikelijke dosis bedraagt op zandgrond: 3 l/ha; op zandleem- en leemgrond: 3-3,5 l/ha; op kleigrond: 3,5-4 l/ha; en op zware klei (kustpolders): 4,5-5 l/ha) en versterkt met AZ 500 150 ml tegen verschillende dicotylen o.a. akkerviooltje, ereprijs en dovenetels, of met STOMP 2 l e.a. vooral tegen ereprijs en in mindere mate ook tegen kleeftkruid. Stomp vereist echter voldoende bodemvocht en wordt bij voorkeur slechts onder die omstandigheden en op sterk vervuilde percelen ingezet.

De formulering "Stomp Aqua" CS (een Capsule Suspensie) is properder, laat de werkzame stof geleidelijk vrijkomen waardoor ze minder gaat kleven en makkelijker te reinigen is. Stomp Aqua bevat iets meer werkzame stof dan de klassieke formulering (pendimethalin 455 g/l i.p.v. 400 g/l) maar behoudt dezelfde dosering van 2 l/ha.

Een basis grassenschema kan specifiek tegen VVL's (akkerviooltje, ereprijs en paarse dovenetel) versterkt worden tot einde uitstoeling met een middel op basis van diflufenican (DIFLANIL 500 SC, LEGACY 500 SC, SEMPRA of TOUCAN) aan een dosis van 375 ml handelsproduct/ha of als versterking in een breder werkend schema aan verminderde dosis tot 250 ml handelsproduct/ha.

Ook de combinatie chloortoluron 3 l met BACARA 0,8 l geeft een volledige onkruidbestrijding en versterkt bovendien de werking op windhalm. Op de lichtere gronden, waar duist géén probleem vormt, kan de aanwezige windhalm goed bestreden worden met BACARA aan 1 l/ha.

In "vóór-opkomst toepassing" kan prosulfocarb (DEFI e.a.) aan 4-5 l handelsproduct/ha ingezet worden tegen éénjarige grassen en tweezaadlobbige onkruiden.

¹ Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling Granen, Merelbeke en Hasselt

² Hogeschool Gent, Faculteit Toegepaste Bio-ingenieurswetenschappen, Gent

³ Land- en Tuinbouwcentrum Waasland (LTCW), Technisch Instituut Sint-Isidorus, Sint-Niklaas

4.3 Zeer vroeg na de opkomst

Een zeer vroege na-opkomst behandeling (1-bladstadium) met prosulfocarb tegen grassen (DEFI, ea. aan 800 g/l prosulfocarb) is noodzakelijk om een betere nawerking te bekomen. Om de doeltreffendheid tegen echte kamille en muur te versterken, kan een herbicide op basis van isoxaben worden toegevoegd (b.v. AZ 500, aan een dosis van 100-150 ml/ha). Deze toepassing wordt steeds minder toegepast maar zal **bij voorkeur** gebeuren **in vroege na-opkomst**. Bij een latere inzet kunnen de onkruiden, vooral duist, reeds te sterk ontwikkeld zijn voor een goed resultaat.

Prosulfocarb zal slechts toegepast worden bij een regelmatige zaai van minstens 3 cm diepte. Op een minder goed klaargelegde grond (kluiterig), op een zandbodem of op een zeer zware of humusrijke bodem wordt een vroege na-opkomstbehandeling aanbevolen.

Belangrijk hier is te behandelen op niet gekiemde of zeer kleine onkruiden en op goed bedekt gerstzaad.

4.4 Later na de opkomst in het najaar

Wanneer door vochtgebrek een toepassing kort na zaaien niet werd uitgevoerd, kan bij gunstige bodem- en weersomstandigheden met goed gevolg behandeld worden in het najaar. In deze periode kan men ook gemakkelijker de productkeuze en de dosis aanpassen aan de jonge en dus zeer gevoelige onkruidflora; bovendien biedt deze toepassing, indien nodig, de mogelijkheid in één en dezelfde werkgang een bladluisbestrijding uit te voeren.

De onkruidbestrijding in gerst, vroeg na de opkomst, wordt de laatste jaren quasi standaard met MALIBU, HEROLD SC of LIBERATOR uitgevoerd. Deze herbiciden bevatten onder andere flufenacet, een werkzame stof die voornamelijk op grassen een goede werking heeft, met voldoende nawerking om een langdurige onkruidbestrijding te garanderen. Om ook de dicotylen te bestrijden werd in MALIBU flufenacet aangevuld met pendimethalin (werkzame stof van STOMP/STOMP AQUA); HEROLD SC bevat 400 g flufenacet en 200 g diflufenican, en LIBERATOR bevat 400 g flufenacet en 100 g diflufenican.

Deze herbiciden kunnen worden toegepast in het 1-3 bladstadium met de voorkeur voor de vroege toepassing (1-2 bladstadium). MALIBU is erkend aan 3 l/ha, HEROLD SC en LIBERATOR aan 0,6 l/ha.

Vanaf het 1-2 bladstadium kan BACARA 1 l ook ingezet worden tegen muur, ereprijs, dovenetels, veelknopigen, ... en vooral windhalm en in mindere mate als duistbestrijder.

Indien nodig, bij aanwezigheid van reeds gekiemde onkruiden, kan LIBERATOR aan 0,5 l versterkt worden met BACARA 0,5 l of een combinatie van HEROLD 0,6 l + AZ 100 ml.

Ook de combinatie van pendimethalin + picolinafen (CELTIC) is inzetbaar tegen VVL's (zijnde akkerviooltje, ereprijs en paarse dovenetel), herderstasje, klaproos, muur en ook jonge duist en windhalm. Versterking van CELTIC naar kleeftkruid en grassen in het bijzonder, is zeker nodig. De dosering Celtic is 2,5 l in de herfst vanaf het 2 bladstadium tot midden uitstoeling van de wintergerst.

In de najaarstoepassing vanaf het 3 bladstadium is het grassenmiddel AXIAL, een systemisch bladherbicide met als werkzame stoffen cloquintocet-mexyl + pinoxaden te gebruiken aan een dosis van 0,9 l/ha tegen wilde haver, windhalm en duist.

Wanneer de gerst begint uit te stoelen is JAVELIN 2,5 l aangewezen indien veel ereprijs, kleeftkruid, akkerviooltje of dovenetels aanwezig is; op zeer kleine onkruiden zijn ook andere producten of combinaties mogelijk zoals BACARA 0,8 l + IP 2,75 l of BACARA 0,6 l + JAVELIN 2 l. Ook chloortoluron in menging met AZ 500 of STOMP/STOMP AQUA (enkel op kleine onkruiden), en verder ook HERBAFLEX (beflubutamide + isoproturon) + AZ 500 aan 150 ml, of HERBAFLEX 2 l + BACARA 1 l (geeft versterking op windhalm) of HERBAFLEX 2 l + CELTIC 2,5 l (Celtic geniet de voorkeur in een vroegere toepassing vanaf 2^e blad tot midden uitstoeling).

4.5 Voorjaarsbehandeling

Wacht hier vooral groeizaam weer af met duidelijke hergroei en zonder risico op nachtvordt! Schrale voorjaarsomstandigheden met droge N-NO winden en sterk afgeharde onkruiden vragen om uitstel van onkruidbestrijding. Bij deze weersomstandigheden zal de werking niet het gewenste resultaat geven en kan mogelijks gewasremming optreden.

Let bij de keuze van eventueel toe te voegen bladherbiciden vooral op vereisten qua temperatuur en luchtvochtigheid, dit zijn dikwijls beperkende factoren. De gewasontwikkeling en het aanwezige onkruid (soort en grootte) zijn bij de productkeuze de bepalende factoren.

In de meeste gevallen zal een voorjaarsbehandeling, vanaf hergroei bij goede klimatologische omstandigheden (temperatuur en relatieve vochtigheid) zich beperken tot een correctiebehandeling na een voorafgaande toepassing kort na zaaien of later in het najaar. De middelenkeuze is afhankelijk van de ontsnapte of nieuw gekiemde flora, en zal dus van jaar tot jaar en van perceel tot perceel verschillen.

Diverse (blad)herbiciden zoals VERIGAL D, FOXPRO D, MEXTRA, HARMONY M, PLATFORM S, PRIMUS en AURORA behoren tot de mogelijkheid.

Tegen kleeftkruid kan men bv. AURORA, BIATHLON (ook goede werking tegen ereprijssoorten), GRATIL, PRIMUS of STARANE inzetten.

4.6 Laat gezaaide wintergerst

In het geval van later gezaaide wintergerst, kan de onkruidbestrijding eventueel volledig uitgesteld worden tot in het vroege voorjaar. Om goede resultaten te bekomen dient deze toepassing vroeg in het voorjaar te gebeuren en moeten er na de toepassing enkele dagen groeizaam weer volgen.

In de voorjaarstoepassing vanaf 3 bladstadium tot 1^e knoop is het grassenmiddel AXIAL (cloquintocet-mexyl + pinoxaden) aan een dosis van 1,2 l/ha in te zetten tot het 1^e knoopstadium van raaigras en duist. Ter bestrijding van dicotyle onkruiden kunnen allerlei middelen toegevoegd worden, net als in het najaar.

4.7 Overblijvende onkruiden

Overblijvende onkruiden zoals kweekgras, distels, veenwortel, enz. kunnen succesvol bestreden worden kort vóór de oogst met middelen op basis van glyfosaat (ROUNDUP e.a.) aan 3-4 l in 200 l water.

Akker(melk)distel kan vanaf het stadium "oprichten" tot "laatste blad" eveneens bestreden worden met metsulfuron-methyl (ALLIE e.a.), met tribenuron-methyl (CAMEO e.a.) of de combinatie van Allie en Cameo: **nl Allie Star of m4etsulfuron-methyl 11.1 % + tribenuron-methyl 22.2 % (e.a.)**

**Raadpleeg de LCG-website voor de actuele lijsten van de erkende
gewasbeschermingsmiddelen in alle granen.**

DEEL 2: WINTERTARWE

1. Rassenproef Wintertarwe LCG

Proef in samenwerking met het Landbouwcentrum granen (LCG) en de Vlaamse overheid – Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling (Ir. J.L. Lamont en Y. Lambrechts).

1.1 Proefopzet

Vergelijking van vierentwintig rassen behandeld volgens het adviessysteem 'EIPRE', er wordt ook een strook als controle gehouden voor het beoordelen van de ziektegevoeligheid van het ras. Er worden in het groeiseizoen verschillende tellingen uitgevoerd, zowel in de controle als in de behandelde percelen. Alle rassen werden behandeld. De proef gebeurt in vier herhalingen.

1.2 Perceelsgegevens

- a. Voorvrucht: Bonen
- b. Zaaidatum: 21.10.13
- c. Zaaidichtheid: 350 korrels per m²
- d. Onkruidbestrijding: na-opkomst: Lexus XPE 20 g/ha + Capri twin 0,2 l/ha + olie 1 l/ha 06.03.14
- e. Opkomsttelling: werd uitgevoerd in het 2-3 bladstadium 13.11.13
- f. Bemesting:
Ontledingsuitslag van de bouwlaag op 11.12.13

Bepaling	Uitslag ontleding	Streefzone	Beoordeling
Grondsoort	40		Leem
pH-KCl	7,0	6,7 – 7,3	Gunstig
C in % (humus)	1,25	1,2 – 1,6	Normaal
Fosfor (P)	24	12 – 19	Tamelijk hoog
Kalium (potas) (K)	27	14 – 21	Tamelijk hoog
Magnesium (Mg)	14	9 – 15	Normaal
Calcium (Ca)	243	162 – 355	Normaal
Natrium (Na)	2.2	3,1 – 6,1	Tamelijk Laag

chemische: stikstof: - stikstofindex: 185 (normaal)

- stikstofbehoefte: 163 eenheden per ha

eerste fractie: 69 eenheden per ha bij de uitstoeling 13.03.14

tweede fractie: 50 eenheden per ha bij de stengelstrekking 07.04.14

derde fractie: 44 eenheden per ha bij het voorlaatste blad 14.05.14

g. Halmverkorter: Meteor 2 l/ha 13.03.14

h. Insecticide : Badluizen: Decis EC 0,2 l/ha 26.05.14

i. Fungicide :

Bladbehandeling (24.04.14)	Aarbehandeling (25.05.14)
Voorlaatste blad	Aar volledig verschenen
Granovo 1,7 l	Cerix 1,75 l

j. Grootte van de oogstpercelen: 25m x 3,2 m = 80 m²

k. Oogstdatum:

01.08.14

1.3 Waarnemingen wintertarwe

1.3.1 Tellingen

Tabel 1

nr.	Ras	Mandataris	DKG bepaald	kg/ha aan 350korrels/m ²	klasse	ontsmetting
1	Armada	Aveve	52	182	R1	Celest
2	Avatar	Jorion S.A.	45	157	R1	Redigo
3	Bergamo	Philip Seeds	45	157	R1	Kinto duo
4	Cellule	Clovis Matton	44	154	R1	Kinto Duo
5	Elixer	Clovis Matton	39	136	R2	Redigo
6	Forum	Aveve	49	171	R1	Celest
7	Henrik	Aveve	51	178	R1	Celest
8	Homeros	Clovis Matton	50	175	R1	Redigo
9	JB Asano	ETS L. RIGAUX	48	168	R1	Redigo
10	Mentor	Philip Seeds	44	154	/	Redigo
11	KWS Ozon	Aveve	51	178	R1	Celest
12	Rubisko	Clovis Matton	48	168	R1	Kinto duo
13	Sahara	Aveve	51	178	R1	Celest
14	Spirit	Phytosystem	40	140	R1	Redigo
15	Tobak	Clovis Matton	54	189	R2	Redigo
16	Vasco	Jorion S.A.	53	165	R1	Kinto Duo
17	Anapolis	Clovis Matton	49	171	R1	Landor CT
18	Atomic	Aveve	49	171	R1	Celest
19	Campus	Aveve	50	175	E2	Celest
20	Expert	SCAM	46	161	R1	Redigo
21	Intro	Clovis Matton	54	189	R1	Redigo
22	Liessart	Jorion S.A.	48	168	/	Redigo
23	Linus	Philip Seeds	47	164	R1	Redigo
24	Memory	Jorion S.A.	43	150	R2	Redigo
25	Reform*	Clovis Matton	48	168	/	Redigo
26	Meeting*	Philip Seeds	36	126	/	Redigo

*: Demonstratief

Grijs gearceerd: standaardrassen 2014

Tabel 2

nr.	Ras	Opkomsttelling pl/m ² 13/11/'13	% opkomst	Opkomsttelling pl/m ² 30/01/2014	% opkomst	Hoogte (cm)
1	Armada	304	87	271	77	82
2	Avatar	298	85	285	81	77
3	Bergamo	345	99	275	79	82
4	Cellule	286	82	299	85	84
5	Elixer	320	91	291	83	90
6	Forum	313	89	290	83	85
7	Henrik	326	93	283	81	92
8	Homeros	340	97	313	89	83
9	JB Asano	306	87	279	80	96
10	Mentor	322	92	244	70	77
11	KWS Ozon	309	88	249	71	77
12	Rubisko	311	89	295	84	80
13	Sahara	316	90	288	82	79
14	Spirit	349	100	341	97	91
15	Tobak	340	97	274	78	91
16	Vasco	339	97	303	87	93
17	Anapolis	346	99	295	84	88
18	Atomic	328	94	287	82	86
19	Campus	334	95	307	88	94
20	Expert	349	100	316	90	84
21	Intro	334	95	315	90	88
22	Liessart	353	101	312	89	93
23	Linus	367	105	315	90	86
24	Memory	335	96	297	85	78

1.3.2 Score vroegheid en legering

12.05.2014

=> Armada 100 % aren uit, Cellule 90%, Rubisko 80%, Spirit 20%, JB Asano 5%

Tabel 3: score vroegheid op 19.05.2014

Nr.	Ras	Vroegheid (% aren uit)	Legering 15.07.14
1	Armada	100	1
2	Avatar	5	5
3	Bergamo	50	5
4	Cellule	100	4
5	Elixer	0	2
6	Forum	30	3
7	Henrik	5	1
8	Homeros	0	2
9	JB Asano	80	1
10	Mentor	0	2
11	KWS Ozon	5	2
12	Rubisko	100	2
13	Sahara	0	6
14	Spirit	100	1
15	Tobak	20	1
16	Vasco	50	1
17	Anapolis	20	2
18	Atomic	50	1
19	Campus	30	2
20	Expert	40	4
21	Intro	5	2
22	Liessart	80	1
23	Linus	50	2
24	Memory	70	7

Legering: 1: 100 % gelegerd, 9: 0 % gelegerd

1.3.3 Ziektetellingen

Tabel 4: De evaluatie op de aanwezigheid van bladziekten gebeurde op de bovenste drie bladeren in een behandelde en onbehandelde strook. De ziekteaantasting wordt weergegeven in een schaal van 1-9 (1 volledig aangetast, 9 niet aangetast). **27.05.14**

Ras	Witziekte		Bladseptoria		Gele roest		Bruine roest	
	Contr	Beh	Contr	Beh	Contr	Beh	Contr	Beh
Armada	8,0	8,8	6,3	7,3	7,3	9,0	8,8	9,0
Avatar	5,5	7,3	6,5	7,3	8,0	9,0	8,8	9,0
Bergamo	5,5	7,3	7,0	8,5	7,0	9,0	8,8	9,0
Cellule	6,8	7,0	6,3	7,0	9,0	9,0	9,0	9,0
Elixer	8,3	8,5	7,0	8,5	7,3	9,0	8,5	9,0
Forum	8,0	8,5	7,0	8,5	9,0	9,0	7,3	9,0
Henrik	9,0	9,0	6,8	8,5	5,5	9,0	8,5	9,0
Homeros	8,8	9,0	7,5	7,5	2,5	7,5	7,8	8,5
JB Asano	8,5	8,5	6,5	7,3	0,0	4,5	4,5	9,0
Mentor	9,0	9,0	6,5	7,8	6,0	9,0	8,5	9,0
KWS Ozon	8,8	8,8	8,0	8,0	7,8	9,0	8,3	9,0
Rubisko	5,5	6,8	6,3	6,8	9,0	9,0	8,8	9,0
Sahara	8,5	8,5	8,3	8,5	4,3	9,0	7,5	9,0
Spirit	8,5	8,5	6,0	8,5	5,5	9,0	6,3	9,0
Tobak	8,8	8,8	8,3	8,5	8,8	9,0	6,0	9,0
Vasco	8,5	8,5	7,3	8,5	6,5	9,0	6,5	7,3
Anapolis	8,5	8,5	8,3	8,5	6,8	9,0	8,5	9,0
Atomic	7,5	8,5	7,0	7,0	6,5	8,5	7,0	9,0
Campus	6,0	8,5	6,8	6,8	4,0	5,8	7,8	9,0
Expert	8,0	8,0	6,3	6,5	6,0	9,0	6,5	9,0
Intro	9,0	9,0	8,5	8,5	7,3	9,0	8,3	9,0
Liessart	8,5	8,5	6,0	7,8	7,5	9,0	8,5	9,0
Linus	8,0	8,3	8,5	8,5	7,0	9,0	8,5	9,0
Memory	8,5	8,5	7,3	7,3	6,0	9,0	8,5	9,0
Reform	8,0	8,0	8,0	8,5	8,0	9,0	8,8	9,0
Meeting	7,8	8,3	7,0	7,3	7,0	9,0	8,3	9,0

1.3.4 Bruine roest, aarfusarium , aarseptoria

Tabel 5: De evaluatie op de aanwezigheid van bruine roest gebeurde op de bovenste drie bladeren in een behandelde en onbehandelde strook en aarfusarium in de behandelde strook. De ziekteaantasting wordt weergegeven in een schaal van 1-9 (1 volledig aangetast, 9 niet aangetast). **26.06.14**

Ras	Bruine roest (26.06.14)		Aarfusarium
	Onbehandeld	Behandeld	26.06.14
Armada	/ (afgestorven)	9	7
Avatar	3	7	8
Bergamo	1	9	9
Cellule	4	9	8
Elixer	4	9	9
Forum	2	9	9
Henrik	4	9	9
Homeros	6	9	7
JB Asano	/ (afgestorven)	9	8
Mentor	3	9	9
KWS Ozon	2	9	9
Rubisko	8	9	7
Sahara	5	9	9
Spirit	5	9	9
Tobak	3	9	5
Vasco	8	9	9
Anapolis	7	9	9
Atomic	7	9	9
Campus	9	9	5
Expert	4	9	9
Intro	5	9	7
Liessart	7	9	6
Linus	7	9	9
Memory	9	9	9
Reform	9	9	9
Meeting	8	9	9

1.4 Eigenschappen per ras

Armada (Aveve)	Zeer vroeg, baktarwe Weinig gevoelig voor gele, bruine roest en aarziekten Matig gevoelig voor meeldauw en septoria Kort, tamelijk legergevoelig
Avatar (Jorion S.A.)	Voedertarwe, halflaat ras Weinig gevoelig voor gele roest en bladseptoria Matig gevoelig voor bruine roest en aarziekten Gevoelig voor witziekte Behoorlijk legervats
Bergamo (Philip Seeds)	Baktarwe, halfvroeg ras Weinig gevoelig voor gele en bruine roest Matig gevoelig voor bladseptoria en aarfusarium Gevoelig voor witziekte Behoorlijk legervast
Cellule (Clovis Matton)	Baktarwe, zeer vroeg ras Weinig gevoelig voor gele roest Matig gevoelig voor witziekte, bladseptoria en aarfusarium Gevoelig voor bruine roest Kort en legervast
Elixer (Clovis Matton)	Voedertarwe, halfvroeg ras Weinig gevoelig voor bruine roest, bladseptoria en aarfusarium. Tamelijk gevoelig voor witziekte en gele roest Matig legervast
Forum (Aveve)	Baktarwe, halfvroeg ras Weinig gevoelig voor meeldauw, septoria en aarziekten Matig gevoelig voor gele roest en bruine roest, Halflang, matig legervast
Henrik (Aveve)	Voedertarwe, half vroeg ras Weinig gevoelig voor witziekte en aarfusarium Matig gevoelig voor bladseptoria en bruine roest Gevoelig voor gele roest. matig legervast
Homeros (Clovis Matton)	Voedertarwe, half laat ras Weinig gevoelig voor witziekte, bladseptoria en bruine roest Gevoelig voor gele roest Matig gevoelig voor aarfusarium Matig legervast
JB Asano (Rigaux)	Baktarwe, vroeg ras Weinig gevoelig voor witziekte en aarfusarium Matig gevoelig voor bladseptoria Gevoelig voor gele roest en bruine roest Matig legervast

Mentor (Philip Seeds)	A- tarwe, half laat ras Weinig gevoelig voor witziekte Matig gevoelig voor voetziekten en aarfusarium en bruine roest Tamelijk gevoelig voor bladseptoria en gele roest Tamelijk lang en matig legervast
KWS Ozon (Aveve)	A – tarwe, half vroeg ras Weinig gevoelig voor witziekte, gele en aarfusarium Matig gevoelig voor bladseptoria en bruine roest matig legervast
Rubisko (Clovis Matton)	BP tarwe, zeer vroeg ras Weinig gevoelig voor gele en bruine roest aarfusarium Matig gevoelig voor witziekte en bladseptoria Kort en matig legervast
Sahara (Aveve)	Half laat ras, kruising van claire Weinig gevoelig voor septoria en bruine roest Matig gevoelig voor meeldauw Gevoelig voor gele roest Goed legervast
Spirit (Phytosystem)	Voedertarwe, vroeg ras Weinig gevoelig voor bruine roest en aarfusarium Matig gevoelig bladseptoria Gevoelig voor witziekte en gele roest Tamelijk legergevoelig
Tobak (Clovis Matton)	Baktarwe, half laat ras Weinig gevoelig voor witziekte, gele roest en bladseptoria Tamelijk gevoelig voor aarfusarium en bruine roest Matig legervast
Vasco (Jorion S.A.)	Voedertarwe Weining gevoelig voor witziekte en bladseptoria en bruine roest Tamelijk gevoelig gele roest Tamelijk legergevoelig
Anapolis (Clovis Matton)	Baktarwe, half laat Goede ziekteresistentie bruine roest, meeldauw, septoria en aarfusarium Tamelijk gevoelig voor gele roest Matig legervast
Atomic (Aveve)	Baktarwe, halfvroeg Tamelijk gevoelig voor gele roest en witziekte Matig gevoelig voor septoria en aarziekten Weinig gevoelig voor bruine roest Kort, matig legervast

Campus (Aveve)	Voedertarwe, half vroeg ras Tamelijk gevoelig voor witziekte en bladseptoria Matig gevoelig voor aarziekten Gevoelig voor gele roest Weinig gevoelig voor bruine roest Halflang en matig legervast	
Expert (Scam)	BP baktarwe, halflaat ras Weinig gevoelig voor witziekte Tamelijk gevoelig voor aarfusarium, bladseptoria en bruine roest Gevoelig voor gele roest Tamelijk legervast	
Intro (Clovis Matton)	A –baktarwe , kruising met Tommi Weinig gevoelig voor witziekte, aarfusarium, bladseptoria en bruine roest Tamelijk gevoelig voor gele roest Matig legervast	
Liessart (Jorion S.A.)	A-baktarwe, half vroeg ras Weinig gevoelig voor gele, bruine roest weinig gevoelig voor aarfusarium en witziekte matig resistent voor bladseptoria Tamelijk gevoelig voor voetziekten Matig legervast	
Linus (Philip Seeds)	Baktarwe, halflaat ras Weinig gevoelig voor witziekte, bruine roest, bladseptoria en aarfusarium Matig gevoelig voor gele roest Matig legervast	
Memory (Jorion S.A.)	Voedertarwe, halfvroeg ras Weinig gevoelig voor bruine roest, witziekte, aarfusarium en bladseptoria Tamelijk gevoelig voor gele roest Gemiddelde strolengte en goed legervast	
Reform (Clovis Matton)	A-baktarwe, halflaat ras Weinig gevoelig voor gele en bruine roest Matig gevoelig voor aarseptorium Matig gevoelig voor voor septoria en meeldauw Halflang en tamelijk legervast	
Meeting (Philip Seeds)	Voedertarwe, vroeg ras Weinig gevoelig voor bruine roest en bladseptoria Matig gevoelig voor gele roest en witziekte	

Rassen nieuw in proef: eigenschappen voornamelijk op basis van fiches mandatarissen

1.5 Proefresultaten

Tabel 6: de opbrengst in kg per ha bij 15% vocht, het hectolitergewicht in kilogram, het percentage ten opzichte van het gemiddelde van de standaardrassen (grijs gearceerd) en het vochtpercentage bij de oogst. De rassenproef werd tweemaal met een fungicide behandeld.

Ras	Kg opbrengst bij 15% vocht (kg/ha)	Opbrengstpercentage % t.o.v. gem. van de standaardrassen	Vocht %	HI
Armada	4.831	49,7	12,9	62,2
Avatar	11.806	121,4	13,6	74,4
Bergamo	10.956	112,6	14,3	74,5
Cellule	11.663	119,9	13,7	72,3
Elixer	9.501	97,7	13,8	71,5
Forum	10.444	107,4	14,4	72,6
Henrik	10.442	107,4	13,2	71,7
Homeros	9.474	97,4	14,0	74,0
JB Asano	4.852	49,9	13,9	70,6
Mentor	10.787	110,9	13,9	77,3
KWS Ozon	10.923	112,3	13,9	75,3
Rubisko	10.648	109,5	12,2	67,3
Sahara	11.280	116,0	14,3	75,5
Spirit	8.871	90,6	14,3	70,0
Tobak	10.948	112,6	13,9	73,4
Vasco	9.462	97,3	14,4	72,9
Anapolis	9.964	102,4	14,0	73,1
Atomic	9.694	99,7	14,1	72,3
Campus	9.259	95,2	13,1	74,9
Expert	10.907	112,12	13,7	72,9
Intro	10.413	107,1	13,6	74,2
Liessart	9.142	94,0	14,0	72,4
Linus	10.750	110,5	13,8	72,9
Memory	12.424	127,8	14,9	76,6
Gemiddelde*	9.727	100,0	13,8	72,7

* = Gemiddelde van de standaardrassen

Tabel 7: geeft het resultaat van een “Duncan’s Multiple Range Test”, uitgevoerd op de opbrengst aan 15% vocht. Rassen met een zelfde letter zijn niet significant verschillend van elkaar ($p < 5$).

Ras	Kg opbrengst bij 15% vocht (kg/ha)	HI	Rangschikking
Memory	12.424	76,6	A
Avatar	11.806	74,4	B
Cellule	11.663	72,3	B
Sahara	11.280	75,5	BC
Bergamo	10.956	74,5	CD
KWS Ozon	10.948	73,4	CD
Expert	10.923	75,3	CD
Tobak	10.907	72,9	CD
Mentor	10.787	77,3	CD
Linus	10.750	72,9	CD
Rubisko	10.648	67,3	D
Forum	10.444	72,6	DE
Henrik	10.442	71,7	DE
Intro	10.413	74,2	DE
Anapolis	9.964	73,1	EF
Atomic	9.694	72,3	FG
Vasco	9.501	71,5	FG
Homeros	9.474	74	FG
Elixer	9.462	72,9	FG
Campus	9.259	74,9	GH
Liessart	9.142	72,4	GH
Spirit	8.871	70	H
JB Asano	4.852	70,6	I
Armada	4.831	62,2	I

1.6 Gemiddelde proefresultaten

Tabel 8: Vergelijkt voor een aantal rassen die meerdere jaren na elkaar beproefd werden op de proefvelden van PIBO-Campus vzw, de gemiddelde opbrengst in kg per ha. De rassen zijn behandeld zoals geadviseerd door EIPRE.

Ras	2010 kg/ha	2011 kg/ha	2012 kg/ha	2013 kg/ha	2014 kg/ha	Gemiddeld kg/ha
Homeros	10.807	10.318	10.535	11.963	9.474	10.619
Sahara	10.662	11.012	10.510	12.000	11.280	11.093
Expert	10.659	10.863	10.255	12.562	10.923	11.052
Intro		10.976	10.273	11.818	10.413	10.870
KWS Ozon		10.702	10.129	12.273	10.948	11.013
Henrik		10.411	10.473	12.287	10.442	10.903
Linus		10.270	10.865	12.162	10.750	11.012
Spirit			9.829	11.986	8.871	10.229
Elixer			10.131	12.056	9.462	10.550
Tobak			10.158	12.540	10.907	11.202
Avatar			10.262	12.548	11.806	11.539
Cellule				11.909	11.663	11.786
Vasco				11.775	9.501	10.638
Memory				12.270	12.424	12.347
JB Asano				11.952	4.852	8.402
Rubisko				11.977	10.648	11.313
Bergamo				12.133	10.956	11.545
Gemiddeld kg/ha	10.709	10.650	10.311	12.140	10.248	

1.7 Bespreking

We vestigen er de aandacht op dat proefveldopbrengsten deze van de praktijkpercelen meestal overtreffen. Een verklaring hiervoor is het feit dat in proefvelden geen randverliezen en geen sproeisporen voorkomen en dat er minder oogstverliezen zijn.

Deze rassenproef wintertarwe werd op 21 oktober 2013 uitgezaaid in goede omstandigheden, na de teelt van bonen. De opkomst was behoorlijk, wat resulteerde in een homogene stand. De opkomst bedroeg gemiddeld 83,5 %. De onkruidbestrijding werd in één behandeling uitgevoerd in na-opkomst met Lexus XPE 20 g/ha + Capri twin 0,2 l/ha + olie 1 l/ha.

De gemiddelde stikstofbehoefte in deze proef bedroeg 163 eenheden per hectare (69-50-44). De halmverkorting werd toegepast met Meteor aan 2 l/ha. De langste rassen zijn JB Asano (96 cm) en Campus (94 cm), het kortste rassen zijn Mentor, KWS Ozon en Avatar (77 cm).

De ziektedruk in de granen was dit groeiseizoen eerder hoog in héél Vlaanderen. Zo was er vrij vroeg in het seizoen al een vrij hoge druk van gele roest. Er viel dan ook wat ziekte te noteren in de rassenproef, voornamelijk gele roest. De ziekte-tellingen werden steeds uitgevoerd op de onbehandelde stroken. Witziekte kwam in geringe mate voor en was enkel van betekenis voor Avatar, Rubisko, Campus en Bergamo. Daarnaast viel ook bladseptoria te noteren. Voornamelijk Spirit en Liessart vertoonde veel septoria, maar ook op andere rassen was er septoria aanwezig. De symptomen van gele roest werden dus vrij vroeg in het voorjaar waargenomen. De rassen die sterk te lijden hadden onder de gele roest waren JB Asano, Homeros en Campus. Niet tegenstaande de aanwezigheid van de verschillende bladziekten vertoonden enkele rassen toch een zeer goede ziekteresistentie (KWS Ozon, Forum, Tobak en Reform).

Er werd dit jaar een bladbehandeling uitgevoerd op 24 april met Granovo 1,7 l/ha. Hoewel de behandeling plaatsvond op het moment dat een aantal rassen reeds gele roest vertoonden, werd de ziekteontwikkeling ervan gestopt. Voor een aantal rassen (bv JB Asano) kwam de bladbehandeling te laat. De aarbehandeling werd uitgevoerd op 25 mei met Ceriax 1,75 l/ha in het stadium 100 % aren uit. Ook dit jaar viel aarfusarium te detecteren gezien de regenrijke periode tijdens de bloei. Ook viel een aantasting van bruine roest te detecteren. Aarseptoria was dan weer niet tot nauwelijks waar te nemen in de verschillende rassen.

De gemiddelde graanopbrengst van de getuigenrassen in de rassenproef van het LCG bedraagt 9.727 kg. De hoogste opbrengst werd gehaald door het ras Memory (12.270 kg) gevolgd door Avatar (11.806 kg), Cellule (11.663 kg) en Sahara (11.280 kg). De gemiddelde opbrengst van onze rassenproef is opmerkelijk lager dan voorgaande jaren. Een aantal rassen hadden immers een opvallende lage opbrengst als gevolg van hun ziektegevoeligheid voor gele roest (JB Asano, Spirit, Homeros) en/of als gevolg van hun legergevoelig (JB Asano, Armada, Spirit, Vasco) wat aanleiding gaf tot een sterke legering door de weersomstandigheden in onze regio.

Een extra ziektebestrijding en/of halmverstevinger had de opbrengst van deze rassen zeker kunnen verhogen maar rekening houdend met de huidige graanprijzen en in het kader van IPM vormt een juiste rassenkeuze een belangrijke basis van de goede landbouwpraktijken.

2. Fungicidenproef bladziekten wintertarwe LCG

Proef in samenwerking met het Landbouwcentrum granen, de Vlaamse overheid – Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling (ir. Jean-Luc Lamont & Yvan Lambrechts).

2.1 Proefopzet

Zeven verschillende fungicidenbehandelingen en een controle object worden uitgetest op het ras Avatar voor het onderzoek naar de doeltreffendheid van fungiciden ten aanzien van bladziekten. De proef gebeurt in vier herhalingen.

2.2 Perceelsgegevens

- a. Voorvrucht: aardappelen
- b. Zaaidatum: 22.10.13
- c. Ras: Avatar
- d. Zaaidichtheid: 300 korrels per m²
- e. Opkomststelling: 300 korrels per m² 10.12.13
- f. Onkruidbestrijding: Lexus XPE 20 g/ha + Axial 1 l/ha 06.03.14
- h. Bemesting:
  - Minerale stikstof: - stikstofindex: 177 (normaal)
  - stikstofbehoefte: 170 EN/ha
- 1^e fractie: 70 EN/ha bij de uitstoeling 13.03.14
- 2^e fractie: 38 EN/ha bij de stengelstrekking 07.04.14
- 3^e fractie: 62 EN/ha bij het laatste blad 14.05.14

Ontledingsuitslag bouwlaag 11.12.13

Bepaling	Uitslag Ontleding	Streefzone	Beoordeling
Grondsoort	40	-----	Leem
Ph KCl	6.7	6.7-7.3	Gunstig
C in % (humus)	1.39	1.2-1.6	Normaal
Fosfor (P)	22	12-19	Tamelijk hoog
Kalium	35	14-21	Tamelijk hoog
Magnesium (Mg)	12	9-15	Normaal
Calcium (Ca)	274	166-364	Normaal
Natrium (Na)	1.5	3.2-6.3	Laag

- i. Halmverkort: CCC 1l/ha 28.03.14
- h. Fungicide: bladbehandeling: schema 04.05.14
  - aarbehandeling: Acanto 0,8 l/ha + Prosaro 1 l/ha 30.05.14
- i. Bladluizen: Decis 0,2 l/ha 25.05.14
- j. Grootte van de oogstpercelen: 25 m x 3,20 m = 80 m²
- k. Oogstdatum 26.07.14

Tabel 1: Geeft de schema's weer die opgenomen waren in de proef voor het onderzoek naar de doeltreffendheid van het gebruik van fungiciden ten aanzien van bladziekten bij toepassing in het voorlaatste blad stadium, samen met een richtprijs van de behandeling uitgedrukt in € per ha.

Object	Behandeling voorlaatste blad Datum: 04.05.14	€/ha* (excl. btw)
1	Enkel aarbehandeling (= acanto 0,8 l + prosaro 1 l)	/
2	Palazzo/Capalo 1,6 l	64
3	Granovo 1,7 l	67
4	Input 1,25 l	66
5	Bumper P 1 l + Panax 3 l	87
6	Cherokee/Apache 2 l	54
7	Rubric 1 l + Taololine 1 l	59
8	Volledig onbehandeld	/

* De vermelde prijzen zijn richtprijzen voor de bladbehandeling.

2.3 Waarnemingen

2.3.1. Ziektetellingen

De evaluatie op de aanwezigheid van bladziekten gebeurde op de bovenste drie bladeren. De ziekteaantasting wordt weergegeven in een schaal van 1-9 (1 volledig aangetast, 9 niet aangetast). De ziekte telling werd uitgevoerd op **27.05.14**.

Object	Witziekte	Gele roest	Bladseptoria	Bruine Roest
1	9	7	5	9
2	9	9	6	9
3	9	9	6	9
4	9	9	7	9
5	9	9	6	9
6	9	9	6	9
7	9	9	7	9
8	9	7	5	9

2.4 Proefresultaten

Tabel 3: geeft per object de gemiddelde opbrengst in kg per ha, het hectoliter gewicht in kg, het procent t.o.v. de controle en de meeropbrengst in kg per ha.

Object	kg/ha (15% vocht)	hl	% t.o.v. controle	Vershil fun. – controle (kg/ha)
1	10.524	78,5	100	
2	10.966	79,2	104,2	442
3	11.185	78,9	106,3	661
4	11.329	78,9	107,7	805
5	11.023	78,1	104,7	499
6	11.328	78,6	107,6	804
7	10.831	78,5	102,9	307
8	10.165	77,6	96,6	-359

2.5 Tukey HSD-test

Tabel 4 : geeft het resultaat van een “TukeyHSD test”, uitgevoerd op de opbrengst aan 15% vocht. Middelen met eenzelfde letter zijn niet significant verschillend van elkaar ($p < 5$).

Object	Behandeling 2° – 3° knoopstadium Datum: 04.05.14	Kg/ha	Rangschikking
4	Input 1,25 l	11.329	A
6	Cherokee/Apache 2 l	11.328	AB
3	Granovo 1,7 l	11.185	AB
5	Bumper P 1 l + Panax	11.023	AB
2	Palazzo/Capalo 1,6 l	10.966	AB
7	Rubric 1 l + Taololine 1 l	10.831	ABC
1	Enkel aarbehandeling	10.524	BC
8	Volledig onbehandeld	10.165	C

7.2

2.6 Bespreking

Na de teelt van aardappelen werd het ras Avatar op 22 oktober 2013 ingezaaid aan 350 korrels per m². De opkomst verliep snel en regelmatig wat resulteerde in een homogene stand.

In deze proef werd er gekeken naar de doeltreffendheid van verschillende fungicidenschema's ter bestrijding van bladziekten. De verschillende proefschema's zijn opgelegd door het landbouwcentrum granen, zodat op verschillende plaatsen in Vlaanderen dezelfde schema's uitgetest worden en vergeleken kunnen worden. Om het juiste tijdstip te bepalen om de bladbehandeling uit te voeren, werden wekelijks tellingen gedaan. Deze tellingen werden verwerkt via het EIPRE systeem. Dit jaar viel er in de praktijk heel wat gele roest te noteren, maar slechts in zeer beperkte mate werd op het perceel van de fungicideproef gele roest waargenomen. Witziekte was nauwelijks tot niet aanwezig, bladseptoria in beperkte mate. De bladbehandeling werd uitgevoerd volgens het protocol op 04/05/2013 (voorlaatste blad). Op het moment van de behandeling viel er nog geen gele roest visueel waar te nemen. Er werd een aarbehandeling (Acanto 0,8 l/ha + Prosaro 1 l/ha) toegepast op alle objecten op 30/05/2014.

We kunnen stellen dat 2014 een jaar was met matige tot grote ziektedruk in de wintertarwe. Er was echter wel een duidelijk verschil in ziektedruk tussen het controle object (1) en de behandelde objecten (vnl. ten gevolge van een aantasting van gele roest). Het verschil tussen het controle object (1) en het volledig onbehandeld object (8) was maar beperkt zichtbaar. Dat uit zich ook in de opbrengst van het controle en onbehandeld object.

Wanneer we naar de opbrengst resultaten kijken, worden de resultaten van de waarnemingen bevestigd. De opbrengstverschillen tussen de objecten onderling zijn relatief beperkt, het verschil in opbrengst tussen het best scorend schema en het controle object (1) bedroeg 805 kg/ha. Tussen het best scorende (Input 1,25 l/ha) en het minst scorende (Rubric 1 l/ha + Taololine 1 l/ha) schema was 498 kg/ha. Tussen de verschillende schema's waren de verschillen te klein om te concluderen dat er significantie verschillen waren.

3. Fungicidenproef aarziekten wintertarwe LCG

Proef in samenwerking met het Landbouwcentrum granen en de Vlaamse overheid – Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling (ir. Jean-Luc Lamont & Yvan Lambrechts).

3.1 Proefopzet

Vijf verschillende fungicidenbehandelingen en een controle object worden uitgetest op het ras Avatar voor het onderzoek naar de doeltreffendheid van fungiciden ten aanzien van aarziekten. De proef gebeurt in vier herhalingen.

3.2 Perceelsgegevens

- a. Zie perceelsgegevens wintertarwe bladziekten fungicidenproef.
- b. Bladbehandeling Input 1,25 l/ha

04.05.14

3.3 Schema's fungicidenbehandeling

Tabel 1: geeft de schema's weer die opgenomen waren in de proef voor het onderzoek naar de doeltreffendheid van het gebruik van fungiciden ten aanzien van aarziekten bij toepassing in het stadium volle bloei, samen met een richtprijs van de behandeling uitgedrukt in € per ha.

Object	Behandeling aarstadium Datum: 30.05.14	Richtprijs/ha (excl. btw)
9	Enkel bladbehandeling (o.b.v. EpiPRE)	/
10	Adexar 1,5 l	85
11	Librax 1,5 l	88
12	Aviator Xpro 1,25 l	84
13	Skyway Xpro 1,25 l	84
14	Priori Xtra 1 l + Input 1 l	102

*De vermelde prijzen zijn richtprijzen voor de aarbehandeling

3.4 Waarnemingen

Tabel 2: De evaluatie op de aanwezigheid van bladziekten gebeurde op de bovenste drie bladeren. De ziekteaantasting wordt weergegeven in een schaal van 1-9 (1 volledig aangetast, 9 niet aangetast). De ziekte telling werd uitgevoerd op 27.05.14.

object	Witziekte	Gele roest	Bladseptoria	Bruine roest
9	9	9	7	9
10	9	9	7	9
11	9	9	7	9
12	9	9	7	9
13	9	9	7	9
14	9	9	7	9

Tabel 3: Geeft voor alle objecten de weerstand tegen aarziekten. De ziekteaantasting wordt weergegeven in een schaal van 1-9 (1 volledig aangetast, 9 niet aangetast). De aantastingen van aarfusarium en aarseptoria werden op 01.07.14 geëvalueerd.

Object	Aarfusarium (01.07.14)	Bruine roest (01.07.14)
9	6	5
10	7	9
11	8	9
12	8	9
13	8	9
14	6	7

* Gewas staat er slecht bij op het moment van quotatie wegens eerdere aantasting van bladseptoria en/of gele roest

3.5 Proefresultaten

Tabel 4: geeft per object de gemiddelde opbrengst in kg per ha, het hectoliter gewicht in kg, het procent t.o.v. de controle en de meeropbrengst in kg per ha.

Object	kg/ha	hl	% t.o.v. controle	Verschil fun. – controle (kg/ha)
9	10.988	78,4	100	
10	11.692	79,2	106,4	704
11	11.787	79	107,3	799
12	11.808	79,4	107,5	820
13	11.973	79	108,9	985
14	11.120	78,2	101,2	132

3.6 Tukey HSD-test

Tabel 5 : geeft het resultaat van een “TukeyHSD test”, uitgevoerd op de opbrengst aan 15% vocht. Middelen met eenzelfde letter zijn niet significant verschillend van elkaar ($p < 5$).

Object	Behandeling aarstadium Datum: 02.06.12	Kg/ha	Rangschikking
13	Skyway Xpro 1,25 l	11.973	A
12	Aviator Xpro 1,25 l	11.808	A
11	Librax 1,5 l	11.787	A
10	Adexar 1,5 l	11.692	A
14	Priori Xtra 1 l + Input 1 l	11.120	B
9	Enkel bladbehandeling	10.988	B

3.7 Bespreking

Na de teelt van aardappelen werd het ras Avatar op 22 oktober 2013 ingezaaid aan 350 korrels per m². De opkomst verliep snel en regelmatig wat resulteerde in een homogene stand.

In deze proef werd er gekeken naar de doeltreffendheid van de verschillende fungicidenschema's ter bestrijding van aarziekten. De verschillende proefschema's zijn opgelegd door het landbouwcentrum granen, zodat op verschillende plaatsen in Vlaanderen dezelfde schema's uitgetest worden en vergeleken kunnen worden. Om het juiste tijdstip te bepalen om de aarbehandeling uit te voeren, werden wekelijks tellingen gedaan. Deze tellingen werden verwerkt via het EIPRE-systeem.

Er werd eerst voor alle objecten een bladbehandeling uitgevoerd op 04/05/201 (voorlaatste blad), met Input 1,25 l/ha.

De aarbehandeling werd uitgevoerd in het stadium aren 100 % uit volgens het protocol van het LCG.

Uit de waarnemingen blijkt dat er weinig verschil was in ziekteaantasting tussen de verschillende objecten. Uit de opbrengstresultaten blijkt dat nieuwe generatie graanfungiciden, de zogenoemde SDHI-fungiciden (Xpro, Xemium), duidelijk beter scoren dan het "oudere" schema Priori Xtra + Input en dat er onderling tussen deze nieuwe generatie fungiciden in deze proef weinig verschil is.

4. Fungicidenproef wintertarwe allerlei

4.1 Proefopzet

Er wordt gekeken naar een drieledige behandeling (T0, T1 en T2) i.v.g. met een tweeledige behandeling. Daarnaast worden enkele commerciële schema's vergeleken naar effectiviteit en kostprijs. Daarnaast werd nog een online waarschuwingdienst getest dat gebaseerd is op een combinatie van eigen waarnemingen en klimatologische omstandigheden. Ten slotte werden verschillende doptypes (spleetdop, driftreducerende spleetdop en venturi dop) getest naar effectiviteit.

4.2 Perceelsgegevens

Zie perceelsgegevens wintertarwe bladziekten fungicidenproef.

4.3 Schema's fungicidenbehandeling

Tabel 1: geeft de schema's weer die opgenomen waren in de proef samen met een richtprijs van de behandeling uitgedrukt in € per ha.

Object	Schema	Opmerking	Datum	Richtprijs/ ha (excl. btw)
15	T0: Palazzo 1,2 l/ha T1: Granovo 1,7 l/ha T2: Adexar 1,5 l/ha	3 behandelingen	04.04.14 04.05.14 30.05.14	200
16	T0: Cherokee 2 l/ha T1: Input 1,25 l/ha T2: Skyway Xpro 1,25 l/ha	3 behandelingen	04.04.14 04.05.14 30.05.14	205
17	T1: Cello1,25 l/ha T2: Skyway Xpro 1,25 l/ha	Commercieel schema	04.05.14 30.05.14	148
18	T1: Osiris 1,5 l/ha + Citadelle 1,2l/ha T2: Aviator 0,8 l/ha + Delaro 0,3 l/ha	Commercieel schema	04.05.14 30.05.14	138
19	T1: Input 1,25 l/ha T2: Skyway Xpro 1,25 l/ha	Online waarschuwing	04.05.14	150
20 ADLO	T1: Granovo 1,7 l/ha T2: Acanto 0,8 l/ha + Prosaro 1 l/ha	Hardi ISO LD 110 04	04.05.14 30.05.14	171
21 ADLO	T1: Granovo 1,7 l/ha T2: Acanto 0,8 l/ha + Prosaro 1 l/ha	Hardi inject 110 04	04.05.14 30.05.14	171
22 ADLO	T1: Granovo 1,7 l/ha T2: Acanto 0,8 l/ha + Prosaro 1 l/ha	Hardi inject 110 06	04.05.14 30.05.14	171

*De vermelde prijzen zijn richtprijzen voor de aarbehandeling

Tabel 2: de verschillende doppen die we gebruikt hebben met hun eigenschappen ervan.

Doptype	Drifreductieklasse (%)	Bar	Snelheid	volume	VMD (µm)	DRP (%)
Hardi ISO F 110 04 ⇒ spleetdop	0	3	6	320	303,4	33,9
Hardi ISO LD 110 04 ⇒ driftreducerend spleetdop	50	3	6	320	331,2	54,9
Hardi Injet 110 04 ⇒ venturi dop	75	3	6	320	584	77,7
Hardi Injet 110 06 ⇒ venturi	90	3	6	480		

VMD: Volume median diameter (Nuyttens *et al.*, 2007)

DRP: Drift reduction potential (Nuyttens *et al.*, 2007)

4.4 Waarnemingen

4.4.1 Ziektetellingen

Tabel 3: De evaluatie op de aanwezigheid van bladziekten gebeurde op de bovenste drie bladeren. De ziekteaantasting wordt weergegeven in een schaal van 1-9 (1 volledig aangetast, 9 niet aangetast). De ziektetelling werd uitgevoerd op **27.05.14**.

Object	Witziekte	Gele roest	Bladseptoria	Bruine roest
15	9	9	7	9
16	9	9	8	9
17	9	9	7	9
18	9	9	7,5	9
19	9	9	7,5	9
20	9	9	6,5	9
21	9	9	7	9
22	9	9	7,5	9

Tabel 4: Geeft voor alle objecten de weerstand tegen aarziekten. De ziekteaantasting wordt weergegeven in een schaal van 1-9 (1 volledig aangetast, 9 niet aangetast). De aantastingen van aarfusarium en aarseptoria werden op 01.07.14 geëvalueerd.

Object	Aarfusarium (01.07.14)	Bruine roest (01.07.14)
15	8	9
16	8	9
17	8	9
18	9	9
19	8	9
20	8	9
21	8	9
22	8	9

4.5 Proefresultaten

Tabel 5: geeft per object de gemiddelde opbrengst in kg per ha, het hectoliter gewicht in kg, het procent t.o.v. de controle en de meeropbrengst in kg per ha.

Object	kg/ha	hl	% vocht
15	11.708	78,8	14,6
16	11.922	78,4	14,6
17	11.597	78,5	14,6
18	11.801	78,7	14,6
19	11.838	78,4	14,5
20	11.128	78,2	14,5
21	11.313	78,3	14,5
22	11.161	77,8	14,5

4.6 Bespreking

Na de teelt van aardappelen werd het ras Avatar op 22 oktober 2013 ingezaaid aan 350 korrels per m². De opkomst verliep snel en regelmatig wat resulteerde in een homogene stand.

In deze proef werd er gekeken naar de doeltreffendheid van de verschillende fungicidenschema's ter bestrijding van blad- en aarziekten. De verschillende schema's zijn zo opgesteld om de effectiviteit van drie fungicidebehandelingen te vergelijken met de 'gangbare' twee fungicidebehandelingen. Daarnaast werden er ook enkele commerciële schema's aangelegd die door lokale handelaars op regelmatige basis geadviseerd worden. Ook werd gekeken naar een digitaal waarschuwingssysteem dat werkt op basis van eigen waarnemingen en weersgegevens. Ten slotte werd eenzelfde schema toegepast met verschillende spuitdoppen en hoeveelheden water. Er werd eerst voor alle objecten een bladbehandeling uitgevoerd op 04/05/201 (voorlaatste blad. De aarbehandeling werd uitgevoerd in het stadium aren 100 % op 30.05.14.

Het voorbije seizoen viel in de praktijk heel wat gele roest te noteren. Het ras Avatar dat uitgezaaid was voor de proef bleek echter weinig gevoelig te zijn. De drie behandelingen bleken dan ook financieel niet erg interessant dit jaar. De commerciële schema's scoren in de proef kunnen mee met de top, net als het online waarschuwingssysteem. De driftreducerende scoren in de zelfde lijn zowel qua ziektebestrijding als opbrengst in vergelijking met de spleetdoppen.

5. Wintertarwe en fusarium na de teelt van korrelmaïs

Proef in samenwerking met het Provincie Limburg.

5.1 Proefopzet.

Een gevoelige en weinig gevoelige ras voor aarfusarium (respectievelijk Azzerti en Elixer) worden met elkaar vergeleken na de teelt van korrelmaïs. Elke ras wordt geteeld zowel kerend (ploegen) als niet kerend. Gedurende het groeiseizoen zal een quotatie gemaakt worden van de groei, ziekteaantasting en opbrengst.

5.2 Perceelsgegevens

- a. Voorvrucht: Korrelmaïs
- b. Zaaidatum: 31.10.13
- c. Ras: Elixer (weinig gevoelig voor aarfusarium)
Azzerti (gevoelig voor aarfusarium)
- d. Zaaidichtheid: 350 korrels per m²
- e. Onkruidbestrijding: Na opkomst : Lexus XPE 20 g/ha + Capri twin 0,2l/ha + vegetop 1l/ha 06.03.14
- f. Bemesting:

Bouwlaag analyse : 11/12/2013

Bepaling	Uitslag ontleding	Streefzone	Beoordeling
Grondsoort	40		Leem
pH-KCl	7,1	6,7 - 7,3	Gunstig
C in % (humus)	1,8	1,2 - 1,6	Tamelijk hoog
Fosfor (P)	24	12 – 19	Tamelijk hoog
Kalium (potas) (K)	20	14 – 21	Normaal
Magnesium (Mg)	20	9 – 15	Hoog
Calcium (Ca)	386	164 -359	Tamelijk Hoog
Natrium (Na)	1,4	3,1 – 6,2	Laag

- g Minerale stikstof: - stikstofindex: 137 (lager dan normaal)
- stikstofbehoefte: 195 EN/ha
1^e fractie: 85 EN/ha bij de uitstoeling 13.03.14
2^e fractie: 60 EN/ha bij de stengelstrekking 07.04.14
3^e fractie: 50 EN/ha bij het laatste blad 14.05.14
- h. Halmverkorter: CCC 1 l/ha 13.03.14
- i. Fungicide:
Bladbehandeling: Opus Team 1,5 l/ha 15.05.14
Aarbehandeling: Skyway 1,25 l/ha 30.05.14
- j. Bladluizen: Patriot 0,2 l/ha 25.05.14
- k. Grootte van de oogstpercelen: 25 m x 3,20 m = 80 m²
- l. Oogstdatum 25.07.14

5.3 Waarnemingen

5.3.1 Opkomsttelling

Tabel 1

	Opkomsttelling 10/12/13	Aantal planten	% Opkomst
Kerend	Azzerti	289	83
	Elixer	300	86
Niet kerend	Azzerti	229	65
	Elixer	233	67

5.3.2 Ziektetelling

Azzerti gele roest geconstateerd op 07.04.14 in kerend gedeelte

5.3.3 N-Tester

Tabel 2:

	18.03.14	Waarde	Advies (kg/ha)
Kerend	Azzerti	555	90
	Elixer	615	70
Niet kerend	Azzerti	497	100
	Elixer	519	100

	08.05.14	Waarde
Kerend	Azzerti	592
	Elixer	688
Niet kerend	Azzerti	592
	Elixer	642

5.3.4 Score op aarfusarium en DON-gehalte

Tabel 3: bruine roest en aarfusarium 4 juli. De ziekteaangetasting wordt weergegeven in een schaal van 1-9 (1 volledig aangetast, 9 niet aangetast). De bepaling van Don-gehalte op 14 juli 2014

	Ras	Bruine roest	Aarfusarium	DON-gehalte
Kerend	Azzerti	9	6,5	130
	Elixer	9	8	243
Niet kerend	Azzerti	9	6,5	945
	Elixer	9	5	638

5.4 Proefresultaten

Tabel 4 : geeft per object de gemiddelde opbrengst in kg per ha, het hectoliter gewicht in kg,

Object		kg/ha	hl	Rangschikking
Elixer	Kerend	10.880	76,0	A
	Niet Kerend	10.060	75,8	B
Azzerti	Kerend	9.670	78,5	BC
	Niet kerend	9.125	77,9	C

5.5 Bespreking

Het doel van deze proef is tweeledig, namelijk enerzijds wordt nagegaan wat het effect van een kerende of een niet kerende grondbewerking is na de teelt van korrelmaïs op fusarium en Don-gehalte en anderzijds wordt het belang van rassenkeuze nagegaan.

Vier verschillende objecten worden aangelegd in 4 herhalingen. Elk object heeft dezelfde behandelingen ondergaan. Hierdoor kan men nagaan wat de invloed is van rassenkeuze en al dan niet kerende grondbewerking op de kwaliteit en opbrengst van de tarwe. Voor elk object wordt de opbrengst (kg bij 15 % vocht), het vochtgehalte, hectolitergewicht en don-gehalte van tarwe bepaald.

Bij deze proef is er uitgezaaid aan 350 korrels per m². Dit is gebeurd op 31 oktober 2013 in relatief goede omstandigheden. De opbrengstresultaten geven het belang aan van een optimale stikstofbemesting op basis van het advies. De wintertarwe in het niet kerend gedeelte stond gedurende het ganse groeiseizoen aan de dunne kant, niet tegenstaande dat er gezaaid is aan 350 korrels/m². De N-tester geeft over de verschillende objecten een lager resultaat bij het niet kerend gedeelte i.v.g.m. het kerend object. Dit zou mogelijk ten gevolge zijn dat de aanwezige bovenliggende oogstrestanten de beschikbare stikstof fixeren. Het belang van een kerende grondbewerking is vrij duidelijk voor een optimale opbrengst (tabel 4). De hoogste opbrengst haalt men bij Elixer kerend, de laagste opbrengst bij Azzerti niet kerend. De resultaten bekomen door de N-tester tonen aan dat er mogelijkheden zijn, maar in de praktijk verder geoptimaliseerd dienen te worden.

6. Drijfmest in wintertarwe

Proef in samenwerking met het Provincie Limburg.

6.1 Proefopzet

In het verleden werd nogal wat dierlijke mest afgezet na de teelt van wintertarwe. Onder invloed van verschillende Mest Actie Plannen (MAP) is de hoeveelheid mest die mag afgezet worden na de teelt sterk afgenomen. Gezien de mestoverschotten en de prijs van kunstmest in combinatie met de tarweprijs onderbouwt de perceptie dat drijfmest een duidelijke economische meerwaarde kan bieden in de graanteelt. Echter dierlijke mest gebruiken voor de graanteelt is niet evident. Zo moet rekening gehouden worden met de nawerking van de toegediende dierlijke mest. Dierlijke mest bestaat namelijk uit fracties die onmiddellijk vrijkomen en fracties stikstof die gebonden zijn en in de loop van de tijd kunnen vrijkomen. Hiermee moet dus gedurende het groeiseizoen rekening gehouden worden.

6.2 Perceelsgegevens

- a. Voorvrucht: suikerbieten
- b. Zaaidatum: 26.11.14
- c. Ras: Sahara
- d. Zaaidichtheid: 395 korrels per m²
- e. Opkomst: 230 planten/m² 22.01.14
- f. Onkruidbestrijding: Na opkomst : Othello 1,2 l/ha + Chekker 100 gr/ha 27.03.14
- g. Bemesting: - Minerale stikstof: - stikstofindex: 147 (lager dan normaal)
 - stikstofbehoefte: 202 EN/ha
 → volgens mestdecreet 195 E N/ha
 1^e fractie: 90 EN/ha bij de uitstoeling 10.03.14
 2^e fractie: 53 EN/ha (60 oorspronkelijk) bij de stengelstrekking 07.04.14
 3^e fractie: 52 EN/ha (52 oorspronkelijk) bij het laatste blad 14.05.14
 - Drijfmest : 15 m³/ha 13.03.14

	Analyse-uitslag	beoordeling	Gemiddelde samenstelling
Droge stof	112	Tamelijk hoog	79
Organische stof	79	Tamelijk hoog	53
Totale stikstof	8,4	Gemiddeld	7,8
Minerale stikstof	5,1	Gemiddeld	5
Fosfor (P ₂ O ₅)	2,36	Tamelijk laag	4
Kalium (K ₂ O)	2,8	Tamelijk laag	4,6
Natrium (Na ₂ O)	1,01	Gemiddeld	1,2
Calcium (CaO)	2,39	Gemiddeld	3,1
Magnesium (MgO)	1,8	Gemiddeld	1,6

- h. Halmverkorter: CCC 1 l/ha 13.03.14
- i. Fungicide:
  - Bladbehandeling: Apache 2 l/ha 05.05.14
  - Aarbehandeling: Skyway Xpro 1,25 l/ha 30.05.14
- j. Bladluizen en graanhaantjes : Patriot 0,2 l/ha 30.05.14
- k. Grootte van de oogstpercelen: 25 m x 3,20 m = 80 m²
- l. Oogstdatum 02.08.14

6.3 Objecten

Schatting dierlijke mest

- Dierlijke mest vleesvarkens: $15 \text{ m}^3/\text{ha} * 8,1 \text{ kg N/m}^3 = 121,5 \text{ kg N/ha}$

- Werkingscoëff: $121,5 \text{ kg N/ha} * 60 \% = 73 \text{ E N/ha}$

Object		Drijfmest geschat	Drijfmest werkelijk	F1	F2	F3
			13.03.14	10.03.14	07.04.14	14.05.14
1	Mineraal	/		100 E N vl	95 E N vl (24/04/14)	
2	Mineraal	/		90 E N vl	53 E N vl	52 E N vast
3	Mineraal	/		90 E N vast	53 E N vast	52 E N vast
4	Drijfmest	73 E N	76 E N		67 E N vl	52 E N vast
5	Drijfmest	73 E N	76 E N	70 E N vl		52 E N vast
6	Drijfmest	73 E N	76 E N	35 E N vl	32 E N vl	52 E N vast

Werkelijk toegediend

Dierlijke mest vleesvarkens: $15 \text{ m}^3/\text{ha} * 5,1 \text{ min N/m}^3 = 76,5 \text{ E N/ha}$

6.4 Waarnemingen

6.4.1 N-Tester

Object		N-tester (16 april 2014)	N-tester (8 mei 2014)	N-tester (26 mei 2014)
1	Mineraal	593	744	718
2	Mineraal	595	732	731
3	Mineraal	637	760	703
4	Drijfmest	582	736	687
5	Drijfmest	593	662	648
6	Drijfmest	651	666	688

6.5 Proefresultaten

Geeft de gemiddelde opbrengst per object aan 15 % vocht in kg per ha, het hectoliter gewicht in kg, het vochtgehalte en het resultaat van een "TukeyHSD test", uitgevoerd op de opbrengst aan 15% vocht. Objecten met eenzelfde letter zijn niet significant verschillend van elkaar ($p < 5$).

Object	kg/ha	Rangschikking	hl	% vocht	Gemiddelde
1	11.228	A	77,6	15,5	11.168
2	11.167	A	77,8	15,4	
3	11.110	A	77,3	14,7	
4	11.393	A	77,9	15,4	11.301
5	10.918	A	77,7	15,4	
6	11.592	A	77,8	15,3	

6.6 Nitraat residu bepaalt op 8/8/14

Object		0-30 cm	30-60 cm	60-90 cm	Totaal
1	2 fracties	38,7	11,2	3,9	53,8
2	3 fracties	38,5	9,2	8,7	56,4
3	3 fracties vast	17,6	13,6	7,2	38,4
4	Drijfmest geen F1	9,8	7,2	4,3	21,3
5	Drijfmest geen F2	21,2	7,5	2,3	31,0
6	Drijfmest + F1, F2, F3	24,6	9,5	4,5	38,6

6.7 Bespreking

Het doel van deze proef is tweeledig, namelijk enerzijds wordt de praktische haalbaarheid van het gebruik van drijfmest in tarwe nagegaan en anderzijds wordt het opbrengstpotentieel van 6 verschillende objecten, waarvan 3 met het gebruik van drijfmest en 3 op basis van minerale bemesting, onder de loep genomen. De zes verschillende objecten worden aangelegd in 4 herhalingen. Elk object kenmerkt zich door een bemestingstrategie. Door gebruik te maken van drijfmest kan er bespaard worden op stikstof en wordt bovendien organische stof, kali, fosfor en andere aangebracht. Voor een beredeneerde bemesting is het noodzakelijk een meststaal te nemen. Op basis van dit staal en de toegediende m^3 per hectare kan berekend worden hoeveel stikstof reeds is aangebracht.

Bij deze proef hebben we het ras Sahara uitgezaaid aan 395 korrels per m^2 . Dit is gebeurd op 26 november 2013 in matige omstandigheden. De opbrengstresultaten geven het belang aan van een

optimale stikstofbemesting op basis van het advies. Tevens werd bij het aanwenden van de dierlijke mest een staal genomen. De dierlijke mest werd onder zeer goede omstandigheden aangewend. De opbrengstresultaten tonen aan dat het gebruik van dierlijke mest in wintertarwe mogelijkheden biedt. Echter het verleden leerde ons dat de weersomstandigheden op het moment dat de dierlijke mest aangewend wordt allesbepalend is.

7. Onkruidbestrijding in wintertarwe

Y. Lambrechts¹, J.L. Lamont¹, G. Haesaert², P. Vermeulen³, D. Martens⁴

7.1 Richtlijnen voor de onkruidbestrijding in wintertarwe

Voor een succesvol gebruik van herbiciden is een juiste kennis van de specifieke onkruiden van groot belang. Daarbij is het essentieel dat men onkruiden in een zeer vroeg stadium kan onderscheiden. Immers, een bestrijding van onkruiden is pas succesvol en vooral economisch interessant als dit gebeurt in een jong stadium.

Hou tevens bij het gebruik van herbiciden rekening met de aanbevelingen op het etiket van het handelsproduct om de toediening te optimaliseren.

7.2 Najaarsbehandeling vóór de opkomst

Een najaarstoepassing, uitgevoerd op tijdig gezaaide tarwe en bij voldoende bodemvocht, geeft in een normaal najaar een goed resultaat en geeft wat meer vrijheid in de voorjaarswerkzaamheden. Toch zien we de laatste jaren een algemene verschuiving naar een onkruidbestrijding in het voorjaar. Vooral op bedrijven met wat aardappelen in het teeltplan is het najaar een drukke periode. De sproeimachines worden groter qua inhoud en breedte zodat meerdere percelen, vaak met de zelfde middelen worden behandeld. Ook het aanbod van voorjaarsschema's is verbreed zodat een volwaardige bestrijding in één werkgang kan gebeuren.

“ISOPROTURON” (meerdere handelsbenamingen) was lange tijd wegens zijn gunstige prijs/kwaliteitsverhouding het enige basismiddel voor een goede grassenbestrijding. De laatste jaren komt dit middel echter in de verdrukking omdat het een stof is die niet gemakkelijk afbreekt en daardoor regelmatig in hoge gehalten teruggevonden wordt in het grond- en oppervlaktewater. Daarom wordt er naar gestreefd om het gebruik van isoproturon te beperken en te vervangen door alternatieven die de laatste jaren in een veelvoud op de markt zijn gekomen.

Duist voert nog steeds de lijst aan van meest hinderlijke onkruiden in graangewassen. **Bij aanwezigheid van resistente duist** (vooral in zware grond) is een **najaarsbehandeling** een **absolute noodzaak**. Ook percelen die in het voorjaar moeilijk berijdbaar zijn, worden best in het najaar behandeld. Dit moet dan wel gebeuren op een relatief fijn bewerkt zaaibed.

De behandeling kort na zaai steunt vooral op de inzet van een klassiek bodemherbicide, zoals de ureumverbindingen enerzijds **ISOPROTURON**, **afzonderlijk of in een mengsel met diflufenican** (JAVELIN) **of in een mengsel met beflubutamide** (HERBAFLEX), en anderzijds

---

¹ Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling Granen, Brussel, Merelbeke en Hasselt

² Hogeschool Gent – Associatie Universiteit Gent, Departement Biowetenschappen en Landschapsarchitectuur, Gent

³ Vrij Technisch Instituut, Land- en Tuinbouw, Poperinge

⁴ Land- en Tuinbouwcentrum Waasland (LTCW), Technisch Instituut Sint-Isidorus, KaHo Sint-Lieven Campus Waas, Sint-Niklaas

CHLOORTOLURON (chloortoluron werkt bij toepassing vóór de winter behoorlijk goed op straatgras, doch **opletten met chloortoluron gevoelige tarwerassen!**).

De ureumverbindingen zijn vooral effectief tegen de onkruidgrassen. Hun werking is echter afhankelijk van de bodemtoestand (vochtgehalte en bodemtype), waaraan de dosis dient te worden aangepast. Deze verbindingen hebben een nuttige nevenwerking tegen o.a echte kamille en vogelmuur, maar tegen andere dicotyle onkruiden (akkerviooltje, ereprijs, klaproos, wikke, varkensgras, zwaluwtong, herderstasje, ...) is JAVELIN (isoproturon + diflufenican) aan te raden. Ook HERBAFLEX, een herbicide op basis van isoproturon en beflubutamide, heeft een versterkte werking op windhalm en de dicotylen akkerviooltje en herderstasje. Voor kleeftkruid schiet de werking tekort. Deze producten bieden een zeer brede bestrijding van dicotylen door de aanwezigheid van de actieve stoffen diflufenican of beflubutamide. De versterking van isoproturon met isoxaben (AZ 500, ...) is vrij volledig en heeft enkel, indien nodig, voor kleeftkruid een aanvulling nodig.

Een andere mogelijkheid wordt geboden door het aanvullen van **IP met BACARA**. BACARA bevat de actieve stoffen diflufenican en flurtamone, die beiden inwerken op de carotenoïde biosynthese, waardoor een typische verbleking van de gevoelige onkruiden ontstaat. Net als bij andere **bodemherbiciden** zorgt **voldoende bodemvocht voor een betere werking**. Deze combinatie heeft een zeer breed werkingsspectrum en houdt de bodem onkruidvrij tot in het voorjaar.

Een najaarsbehandeling met een combinatie op basis van BACARA geeft een goed resultaat op windhalm.

7.3 Najaarsbehandeling na de opkomst

Wanneer door praktische redenen (vochtgebrek) een toepassing kort na zaaien niet werd uitgevoerd, kan bij gunstige bodem- en weersomstandigheden met goed gevolg behandeld worden na de opkomst in het najaar. Bovendien kan men nu ook gemakkelijker de productkeuze en de dosis aanpassen aan de jonge en dus zeer gevoelige aanwezige onkruidflora.

7.3.1 Zeer vroeg na de opkomst (1-2 bladstadium)

Zeer vroeg na de opkomst (1-2 bladstadium) kan **DEFI 4-5 I** ingezet worden tegen grassen en dicotylen, best **versterkt met isoxaben** (AZ 500 150 ml, ...) tegen kamille, akkerviooltje, ... Bij een latere inzet kunnen de onkruiden, vooral duist en kamille, reeds te sterk ontwikkeld zijn voor een goed resultaat. Het beste resultaat bekomt men indien de onkruiden het kiemlobstadium niet voorbij zijn. Bij aanhoudende neerslag tijdens de winter, maar ook onder droge omstandigheden kan de nawerking van deze bodemherbiciden verminderen en kan het resultaat op duist, kleeftkruid en zelfs kamille tegenvallen door herkieming in het voorjaar.

Net als in de gerst zijn er mogelijkheden voor de onkruidbestrijding vroeg na de opkomst met **MALIBU, HEROLD SC of LIBERATOR**. Deze herbiciden bevatten onder andere flufenacet, een actieve stof die voornamelijk op grassen een goede werking heeft, met voldoende nawerking om een langdurige onkruidbestrijding te garanderen. Om ook de dicotylen te bestrijden werd in MALIBU flufenacet aangevuld met pendimethalin (actieve stof van STOMP);

HEROLD SC bevat 400 g flufenacet en 200 g diflufenican, en LIBERATOR bevat 400 g flufenacet en 100 g diflufenican.

Deze herbiciden kunnen worden toegepast in het 1-3 bladstadium **met de voorkeur** voor de vroege toepassing (1-2 bladstadium). MALIBU is erkend aan 3 l/ha, HEROLD SC en LIBERATOR aan

0,6 l/ha.

7.3.2 2-3 bladstadium

In een iets later stadium, 2-3 bladstadium, kan geopteerd worden voor de inzet van BACARA tegen vogelmuur, ereprijs, dovenetels, veelknopigen,... en windhalm, of CELTIC met een brede werking op dicotylen en een versterking op windhalm, beide in combinatie met $\frac{3}{4}$ dosis isoproturon ter versterking op éénjarige grassen.

7.3.3 Vanaf het 3-4 bladstadium

Vanaf het 3-4 bladstadium kunnen ureumverbindingen (**chloortoluron**, **isoproturon**) nuttig worden aangewend om allerlei onkruidgrassen zoals duist, windhalm en vooral opslag van Italiaans raaigras na een graszaadteelt te bestrijden.

De laatste jaren wordt er veelal op bedrijfsniveau om praktische redenen overgestapt op een voorjaarstoepassing. Door de brede keuze aan middelen kan men gericht gaan ingrijpen en onder de beste omstandigheden zowel vroeg als later gezaaide percelen gaan behandelen.

Raadpleeg de LCG-website voor de actuele lijsten van de erkende gewasbeschermingsmiddelen in alle granen. Dit gedeelte van de LCG-website is voorbehouden voor de LCG-leden en enkel toegankelijk via een persoonlijke login.

DEEL 3: Het nieuwe GLB en VLIF

DEEL 4: ERWTEN en BONEN

1. Rassenproef erwten

Tien rassen (zowel nieuwe als bestaande standaardrassen) worden met elkaar vergeleken qua opkomst, groei, ziektedruk. De productie, hardheid, sortering en economische waarde wordt voor elk ras berekend.

1.1 Perceelsgegevens

- a. Voorvrucht: Suikerbieten
- b. Zaaidatum: 10.04.14
- c. Zaaidichtheid: 85 kiemende korrels/m² (90 % kiemkracht)
- d. Onkruidbestrijding: 11.04.14
     Vooropkomst: Centium 0,2 l/ha + Stomp 1,5 l/ha
- e. Bemesting: 11.04.14
     Vloeibare stikstof 39% 100 l/ha = 39 EN/ha
- f. Fungicide: 13.06.14
     Curzate 2 kg/ha + Rovral 0,5 l/ha + Okapi 1,25 l/ha
- g. Insecticide bladluizen: Pirimor 250 gr/ha 31.05.14
- h. Oogstdatum : 30.06.14

1.2 Rassen

Nr.	Ras	Mandataris	DKG	Zaaidichtheid Kg/ha
1	WAV 218	Van Waveren	87	78
2	WAV 6188	Van Waveren	72	64
3	ASR 4012	Storm Seeds	102	91
4	ASR 4013	Strom Seeds	90	81
5	WAV 5357	Van Waveren	114	102
6	WAV 6698	Van waveren	96	86
7	Mon 984	Monsanto	77	69
8	Mon 983	Monsanto	81	73
9	Noroit	Syngenta	86	77
10	Somme	Strom Seeds	85	76

Ras 1,4: blekere kleur

Ras 2: mindere opkomst

1.3 Waarnemingen

Nr.	Ras	Bloei (2.06.14)	Opkomsttellingen (16.05.14) Planten/m ²
1	WAV 218	niet	78
2	WAV 6188	Niet(groei weinig)	74
3	ASR 4012	bloei	81
4	ASR 4013	bloei	83
5	WAV 5357	bloei	80
6	WAV 6698	Start bloei	80
7	Mon 984	Start bloei	81
8	Mon 983	Start bloei	79
9	Noroit	Start bloei	84
10	Somme	Start bloei	68

1.4 Opbrengst

Ras	Gem opbrengst kg /ha
WAV 218	8.121
WAV 6188	2.617
ASR 4012	7.517
ASR 4013	6.778
WAV 5357	4.496
WAV 6698	7.382
Mon 984	7.919
Mon 983	6.980
Noroit	8.926
Somme	7.785

2. Rassenproef bonen

Proef in samenwerking met telersvereniging BND en Scana Noliko NV Bree (W. Vossen)

2.1 Proefopzet

Er werd een rassenproef bonen aangelegd met 6 rassen breekbonen en 4 rassen fijne bonen. Deze rassen worden onderling vergeleken naargelang opbrengst, kwaliteit en ziektedruk.

2.2 Perceelsgegevens

a. Teelt: bonen	
b. Voorvrucht: Maïs	
c. Geploegd	maart 2014
d. Compactor	19.05.14
e. Canadese eg	16.07.14
f. Compactor	17.07.14
g. Zaaidatum:	17.07.14
h. Rassen: Nagano BP	
i. Bemesting: N- bodemanalyse in het voorjaar	
Stikstofindex: 263 zeer hoog	23.05.14
j. Onkruidbestrijding:	
Roundup 4l/ha	19.05.14
Roundup 4 l/ha	16.07.14
Centium 0,2 l/ha + Dual Gold 0,5 l/ha	17.07.14

Nog verder aan te vullen, proef is nog lopende

2.3 Rassen

nr.	Ras
1	Lugos (fijne bonen)
2	Angers (fijne bonen)
3	SV 1162 GN (fijne bonen)
4	PV 851 (fijne bonen)
5	MV 0672-09
6	R 305562
7	Ontario
8	Kelvin
9	MV 0981-11
10	Nagano

2.4 Rassen met de opkomstpercentage

nr.	Ras	Planten/ha (29/07/2014)	Opkomstpercentage (29/07/2014)
1	Lugos	325.570	100
2	Angers	319.058	98
3	SV 1162 GN	325.570	100
4	PV 851	322.314	99
5	MV 0672-09	322.314	99
6	R 305562	315.802	97
7	Ontario	319.058	98
8	Kelvin	322.314	99
9	MV 0981-11	322.314	99
10	Nagano	325.570	100

DEEL 5: VARIA

1. Einde uitrijseizoen: belangrijke data voor wie mest uitrijdt

Sinds de aanpassing van het Mestdecreet in 2011, zijn de mogelijkheden tot bemesting van akkers na de oogst van de hoofdteelt beperkt. Hieronder vindt u een overzicht van de bepalingen waarmee de landbouwers rekening moeten houden.

1.1 uitrijregeling op derogatiepercelen

Het is toegelaten om dierlijke mest (enkel derogatiemest), andere meststoffen en kunstmest toe te dienen vanaf 16 februari tot en met 31 augustus. Op die periode is geen enkele uitzondering mogelijk.

Op derogatiepercelen moet minstens 2/3 van de derogatiemest vóór 31 mei worden opgebracht, met uitzondering van rechtstreekse bemesting door beweiding. Die regel zorgt ervoor dat de landbouwer na de oogst van de hoofdteelt slechts een beperkte hoeveelheid mest kan opbrengen op zijn derogatiepercelen.

Bijkomende informatie over de bemesting van derogatiepercelen is terug te vinden in de brochure 'Derogatievoorwaarden 2013'. Die kunt u raadplegen op www.vlm.be, bij Land- en tuinbouwers > Mestbank > Derogatie.

1.2 uitrijregeling op niet-derogatiepercelen

Op **zware kleigronden** is het toegelaten om:

- dierlijke mest toe te dienen vanaf 16 februari tot en met 14 oktober;
- stalmest en champost toe te dienen vanaf 16 januari tot en met 14 november;
- andere meststoffen en kunstmest toe te dienen vanaf 16 februari tot en met 31 augustus.

Percelen **blijvend grasland** in zware kleigrond bemesten kan maar tot en met 31 augustus (ongeacht de mestsoort) met uitzondering van begrazing.

Op alle **andere gronden** is het toegelaten om:

- dierlijke mest, andere meststoffen en kunstmest toe te dienen vanaf 16 februari tot en met 31 augustus;
- stalmest en champost toe te dienen vanaf 16 januari tot en met 14 november.

Voor het toedienen van meststoffen met trage N-vrijstelling of met lage N-inhoud op niet-derogatiepercelen, is er geen verbodsperiode op voorwaarde dat:

- de producent van die meststoffen een geldig attest tot afwijking van het rijverbod heeft;
- een kopie van het attest aanwezig is bij het transport en de spreiding van de meststoffen. Op het attest moet het nummer van het corresponderende mesttransportdocument vermeld worden;
- de onderstaande gebruiksvoorwaarden worden gerespecteerd:

Soort meststof	Maximale dosering gedurende verbodsperiode	Aanwezigheid gewas
Trage N-vrijstelling (bv. groen- en gft-compost)	30 kg minerale N/ha	Gewas aanwezig of binnen 30 dagen na toediening mest ingezaaid of geplant
Lage N-inhoud (bv. effluent van mestverwerking)	30 kg N/ha (waarvan 10 kg minerale N/ha)	Gewas aanwezig bij toediening

Op de VLM-website staat een overzicht van de verleende attesten: www.vlm.be, bij [Intermediairs](#) > [Erkende Mestvoerders](#) > [Mestuitrijreglementering](#) > [Attesten](#) > Attest voor een uitzondering op de uitrijverbodsperiode tijdens de winter.

1.3 extra voorwaarden bij bemesting na een hoofdteelt

Voor akkers gelden bijkomende voorwaarden voor het toedienen van vloeibare dierlijke mest, kunstmest of andere meststoffen na de oogst van de hoofdteelt en dat zowel voor derogatie- als voor niet-derogatiepercelen. Deze regel zorgt voor een beperking van de bemesting na de hoofdteelt.

Op **zware kleigronden** moet de landbouwer een nateelt inzaaien als hij nog vloeibare dierlijke mest, kunstmest of andere meststoffen wil toedienen na de oogst van de hoofdteelt. Als de nateelt een vanggewas is, moet hij dat vanggewas binnen de 15 dagen na de bemesting inzaaien.

Op alle **andere gronden** moet hij één van de volgende maatregelen toepassen als hij nog vloeibare dierlijke mest, kunstmest of andere meststoffen wil toedienen na de oogst van de hoofdteelt:

- een groente van groep I, II of III als nateelt inzaaien (voor de indeling van de groenten, kijk in de brochure 'normen en richtwaarden 2013' op www.vlm.be > Mestbank > Aanwenden van mest > Bemestingsnormen);
- uiterlijk op 31 juli een nateelt inzaaien;
- een vanggewas inzaaien na 31 juli en uiterlijk op 31 augustus. In dit geval is de toegelaten hoeveelheid stikstof beperkt:

Soort meststof	Maximale dosering
Vloeibare dierlijke mest en andere meststoffen	Max. 60 kg N/ha
Kunstmest of effluënten van mestverwerking	Max. 30 kg N/ha

Een **vanggewas** is één van de volgende teelten: gele mosterd, bladrammenas, Facelia, Tagetes, voederkool, bladkool, Festulolium, Niger, gras, Japanse haver, zomerhaver of snijrogge.

1.4 algemene verbodsbepalingen

Het is **verboden** om dierlijke mest, andere meststoffen of kunstmest te spreiden:

- op alle zondagen en **feestdagen**, met uitzondering van kunstmest;
- in de **Noordzeekustzone** op alle zaterdagen, zondagen en **feestdagen**, met uitzondering van kunstmest;
- vóór zonsopgang en na zonsondergang;
- op drassig, overstroomd, bevroren of besneeuwd land;
- tot 5 m landinwaarts vanaf de bovenste rand van een **waterloop**; deze afstand bedraagt 10 meter vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop die gelegen is in het Vlaams Ecologisch Netwerk, of als de waterloop grenst aan een helling.
- op steile hellingen met een stijgingspercentage hoger dan of gelijk aan 15 % (begrazing is wel mogelijk).

opslag van vaste dierlijke mest

Vanaf 15 november 2013 gelden nieuwe regels voor de **opslag van vaste dierlijke mest op landbouwgrond**.

Wat houden de nieuwe regels in?

- Vaste dierlijke mest opslaan op landbouwgrond mag niet meer van 15 november tot en met 15 januari.
- Van 16 januari tot en met 14 november mag de landbouwer wel nog vaste dierlijke mest opslaan op landbouwgrond. Hij moet zich houden aan deze voorwaarden:
  - De mesthoop moet minimaal 100 meter van de woningen van derden liggen.
  - De mesthoop moet minimaal 10 meter van de perceelsgrens en het oppervlaktewater liggen.
  - De landbouwer mag er enkel de mest opslaan, die hij nadien op dat perceel zal uitspreiden. Hij moet de mest uitspreiden binnen de maand.
  - Mestsappen mogen niet afvloeien naar het oppervlaktewater of niet-landbouwgrond.

Vaste dierlijke mest is:

- stalmest;
- de vaste fractie na het scheiden van dierlijke mest en dierlijke mest met een drogestofgehalte van minimum 20 %;
- champost.

DEEL 6: PRODUCTEN EN ACTIEVE STOFFEN

Herbiciden

Handelsproducten	Actieve stoffen
Aako Chlortoluron	500 g/l chloortoluron
Accent	75 % nicosulfuron
Accurate	20 % metsulfuron-methyl
Acomac	360 g/l glyfosaat
Adango	150 g/l cyprosulfamide + 225 g/l isoxaflutol + 90 g/l thien carbazon-methyl
Agil 100 EC	100 g/l propaquizafop
Agil	100 g/l propaquizafop + uitvloeier
Agriguard ethofumesate 200	200 g/l ethofumesaat
Akris	280 g/l dimethenamide-P + 250 g/l terbuthylazin
Alister	150 g/l diflufenican + 3 g/l iodosulfuronmethyl-natrium + 27 g/l mefenpyr-diethyl + 9 g/l mesosulfuron-methyl
Allié	20 % metsulfuron-methyl
Allié express	10 % metsulfuron-methyl + 40 % carfentrazone-ethyl
Allié star	11,1 % metsulfuron-methyl + 22,2 % tribenuron-methyl
Aminex	500 g/l 2,4 D
Amega ACE	360 g/l glyfosaat
Andes	200 g/l flufenacet + 336 g/l terbuthylazin
Aramo	50 g/l tepraloxymid
Arelon L	500 g/l isoproturon
Ariëtta	336 g/l topramezone
Artist	24 % flufenacet + 17,5 % metribuzine
Askelon	22 g/l isoxadifen-ethyl + 44 g/l tembotrione
Aspect T	200 g/l flufenacet + 333 g/l terbuthylazine
Ataco	1 g/l florasulam + 100 g/l fluroxypyr
Atlantis WG	0,6% iodosulfuron + 9% mefenpyr-diethyl + 3% mesosulfuron-methyl
Attribut	70 % propoxycarbazone Na
Augur	500 g/l isoproturon
Aurora	50 % carfentrazone-ethyl
Auxo	180 g/l bromoxynil + 25 g/l isoxadifen-ethyl + 50 g/l tembotrione
Axial	12,5 g/l cloquintocet-mexyl + 50 g/l pinoxaden
Avadex	480 g/l triallaat
AZ 500 SC	500 g/l isoxaben
Azur	400 g/l isoproturon + 100 g/l ioxynil + 20 g/l diflufenican
Bacara	250 g/l flurtamone + 100 g/l diflufenican
Bantang	15 g/l cyprosulfamide + 30 g/l foramsulfuron + 10 g/l thien carbazon-methyl
Banvel	480 g/l dicamba
Barclay D-Quat	200 g/l diquat
Barclay Hurler 200	200 g/l fluroxypyr
Basagran S.G.	87% bentazon
Basagran.	480 g/l bentazon
Basta S	200 g/l ammoniumglufosinaat
Beetup 160 sc	160 g/l fenmedifam
Benta 400 SL	480 g/l bentazon
Betanal Elite	91 g/l fenmedifam + 71 g/l desmedifam +112 g/l ethofumesaat
Betanal Expert	75 g/l fenmedifam + 25 g/l desmedifam +150 g/l ethofumesaat

Betanal Quattro	60 g/l fenmedifam + 20 g/l desmedifam + 100 g/ethofumesaat + 200 g/l metamitron
Betanal SE	160 g/l fenmedifam
Betasana SC	160 g/l fenmedifam
Betasana Trio SC	15 g/l desmedifam + 115 g/l ethofumesaat + 75 g/l fenmedifam
Betosip forte SC	160 g/l fenmedifam
Bettatronix 700 SC	471 g/l fenmidfan
Better SC	700 g/l metamitron
Biathlon Duo	430 g/l chloridazon
Bi-agroxylduo	5,4 % Florasulam + 71,4 % Tritosulfuron
Bi-agroxylduo extra	275 g/l 2,4-D + 275 g/l MCPA
Bietazol 520	345 g/l 2,4-D + 345 g/l MCPA
Bifenix N	520 g/l chloridazon
caBofix	333 g/l isoproturon + 167 g/l bifenox
Bonolan	40 % fluroxypyr + 20 g/l clopyralid + 200 g/l MCPA
Booster 520	180 g/l benfluralin
Brogue	520 g/l chloridazon
Bromoterb 500 SC	200 g/l diquat
Bromotril 250 SC	200 g/l bromoxynil phenol + 300 g/l terbutylazine
Butisan gold	250 g/l bromoxynil phenol
Butisan plus	200 g/l dimethenamide-p + 200 g/l metazachloor + 100 g/l quinmerac
Butisan S	400 g/l metazochloor + 100 g/l quinmerac
Butizyl	500 g/l metazochloor
Buttress	400 g/l MCPB
Calaris	400 g/l 2,4-DB
Caliban Duo	70 g/l mesotrione + 330 g/l terbutylazine
Caliban Top	1 % iodosulfuron-methyl-natrium + 8 % mefenpyr-diethyl
Calipuron	16,8 % propoxycarbanzone
Callam	6 % amidosulfuron + 0,83 % iodosulfuron-methyl-natrium + 6,67 %mefenpyr - diethyl+ 14 % propoxycarbanzone
Callistar	500 g/l isoproturon
Callisto	60 % dicamba + 12,5 % tritosulfuron
Cameo	70 g/l mesotrione + 330 g/l terbutylazin
Campus	100 g/l mesotrione
Capri	50 % tribenuron-methyl
Capri Duo	336 g/l topramezone
Capri Twin	7,5 % cloquintocet-methyl + 7,5 % pyroxsulam
Careca	7,1 % cloquintocet-methyl + 1,5 % florasulam + 7,1 % pyroxsulam
Carburame	7,5 % cloquintocet-methyl + 2,3 % florasulam + 7,5 % pyroxsulam
Casper	500 g/l propyzamide
Celtic	305 g/l carbeetamide
Celmitron 70 % wg	50 % dicamba + 5 % prosulfuron
Centium 36CS	320 g/l pendimethalin + 16 g/l picolinafen
Ceridor MCPA	70 % metamitron
Certis Ethofumesate 200	360 g/l clomazone
Challenge	750 g/l MCPA
Chekker	200 g/l ethofumesaat
Chief	600 g/l aclonifen
Chlordex SC	12,5% amidosulfuron + 12,5% iodosulfuron-methyl-natrium + 12,5% mefenpyridiethyl
Cinder CS	70 % metamitron
Cirran Extra	430 g/l chloridazon
Clio Elite	400 g/l pendimethalin
Cliophar	345 g/l 2,4-D + 345 g/l MCPA
Cliness	538 g/l dimethenamide-P + 32 g/l topramezone
Clinic Ace	100 g/l clopyralid
	360 g/l glyfosaat
	360 g/l glyfosaat

Connex	6 % metsulfuron – methyl + 68,2 % thifensulfuron-methyl
Corum	480 g/l bentazon + 22,4 g/l imazamox
Cossack	3% iodosulfuron-methyl-natium + 9% mefenpyr-diethyl 4 + 3% mesosulfuron-metyl
Coyote	40 g/l nicosulfuron
Crystar	400 g/l chloorprofam
Dalila	240 g/l nicosulfuron
Damex forte super	345 g/l 2,4-D + 345 g/l MCPA
Datura	500 g/l linuron
Defi	800 g/l prosulfocarb
Dianal 160	160 g/l fenmedifan
Dianal 471	471 g/l fenmedifan
Diflanil 500 SC	500 g/l deflufenican
Dinet	40 g/l fluroxypyr + 20 g/l clopyralid + 200 g/l MCPA
Diqua	200 g/l diquat
Diquanet SL	200 g/l diquat
Dractar	300 g/l sulcotrion
Dual Gold	960 g/l metolachloor
Eloge	108 g/l Haloxyfop-R- Methyl
Enkor Plus	200 g/l diquat
Equip	22,5 g/l foramsulfuron + 22,5 g/l isoxadifen-ethyl (safener)
Ethofol 500 SC	500 g/l ethofumesaat
Fiesta New	360 g/l chloridazon + 60 g/l quinmerac
Falcon	200 g/l diquat
Fidox	800 g/l prosulfocarb
Finy	20% metsulfuron-methyl
Figaro	360 g/l glyfosaat
Fornet 40 SC	40 g/l nicosulfuron
Fornet Extra 60 OD	60 g/l nicosulfuron
Floxy	180 g/l fluroxypyr
Fluorostar	180 g/l fluroxypyr
Flurox 180 ec	180 g/l fluroxypyr
Foxtrot	34,5 g/l cloquintocet-mexyl +69 g/l fenoxaprop-P-ethyl
Focus Plus	100 g/l cyclodim
Foxpro D	300 g/l bifenox + 260 g/l MCP-P + 92 g/l ioxynil
Frisk	60 % dicamba + 12,5 % tritosulfuron
Frontier Elite	720 g/l dimethenamid-P
Fumesaat 500 SC	500 g/l ethofumesaat
Fusilade Max	125 g/l fluazifop-p-butyl
Gardo Gold	312,5 g/l s-meolachloor + 187,5 g/l terbutylazine
Gardoprim	312,5 g/l s-meolachloor + 187,5 g/l terbutylazine
Garlon	480 g/l triclopyr
Galistop	200 g/l fluroxypyr
Gat Stake 200 EC	200 g/l fluroxypyr
Genoxone	93 g/l 2,4 D + 103,6 g/l triclopyr
Glyfo Nect	360 g/l glyfosaat
Glyfo Star	360 g/l glyfosaat
Glyfo TDI	360 g/l glyfosaat
Glyfos envision	360 g/l glyfosaat
Glyfos	360 g/l glyfosaat
Goltix 700 SC	700 g/l metamitron
Goltix WG	70 % metamitron
Gramix super	310 g/l dichloorprop-p + 160 g/l MCPA + 130 g/l mecoprop-p
Gratil	75 % amidosulfuron
Hatchet XTRA	200 g/l fluroxypyr
Harmony M	4 % metsulfuron-methyl + 40 % thifensulfuron-methyl
Harmony pasture	50 % thifensulfuron-methyl
Herbaflex	85 g/l beflubutamide + 500 g/l isoproturon
Hermoo mecoprop-p 600	600 mecoprop-p
Herold CS	200 g/l diflufenican + 400 g/l flufenacet

Hussar ultra	100 g/l iodosulfuron-methyl-natrium + 300 g/l mefenpyr-diethyl
Hussar tandem	150 g/l diflufenican + 10 g/l iodosulfuron-methyl-natrium + 50 g/l mefenpyr-diethyl
Hussar	5 % iodosulfuron + 15 % mefenpyr-diethyl
Intruder	400 g/l chloorprofam
Iso-calliope	500 g/l isoproturon
Isoguard 83 WG	83% isoproturon
Isomexx	20% metsulfuron-methyl
It diquat	200 g/l diquat
Itineris	22 g/l isoxadifen-ethyl + 44 g/l tembotrione
Javelin	500 g/l isoproturon + 62,5 g/l diflufenican
Kabuki	26,5 g/l pyraflufen-ethyl
Kart	100 g/l fluroxypyr + 1 g/l florasulam
Kalahari	200 g/l diquat
Kelvin	40 g/l nicosulfuron
Kemicombi	190 g/l ethofumesaat + 200 g/l fenmedifam
Kemifam Forte SC	471 g/l fenmedifam
Kemifam SE	160 g/l fenmedifam
Kemiron SC	500 g/l ethofumesaat
Kerb 400 SC	400 g/l propyzamide
Kombo WG	70% metamitron
Laddok T	200 g/l avji + 200 g/l terbutylazin
Lanox	48 % flufenacet + 10 % isoxaflutol
Laudis	22 g/l isoxadifen-ethyl + 44 g/l tembotrione
Lecar	960 g/l S-metolachloor
Legurame	300 g/l carbeetamide
Lenazar WP	80% lenacil
Lentagran 45 WP	45 % (450 g/l) pyridaat
Lentipur 500 SC	500 g/l chloortoluron
Lexus Millenium	10% flupyrsulfuron-methyl + 40% thifensulfuron-methyl
Lexus Solo	50 % flupyrsulfuron-methyl
Lexus XPE	33,3 % flupyrsulfuron-methyl + 16,7 % metsulfuron-methyl
Liberator	100 g/l diflufenican + 400 g/l flufenacet
LidLinugan 500 SC	500 g/l linuron
Life Scientific Diquat	200 g/l diquat
Linurex 50 SC	500 g/l linuron
Lumica 100	100 g/l mesotrione
Malibu	60 g/l + 300 g/l pendimethalin
Matricon	100 g/L clopyralid
Medifam SE	160 g/l fenmedifam
Merlin	75 % isoxaflutole
Metaline	400 g/l pendimethalin
Metazachloor SC 500	500 g/l metazachloor
Metritex 70% WG	70 % metribuzin
Metrizin	70% metribuzin
Metric	60 g/l clomazon + 233 g/l metribuzin
Mextra	180 g/l ioxynil + 290 g/l mecoprop-P
Mikado	300 g/l sulcotrione
Milagro	240 g/l nicosulfuron
Mission	200 g/l diquat
Mistral	70% metribuzin
Monitor	80% sulfosulfuron
Mon 79632	360 g/l glyfosaat
Monsoon Active	15 g/l cyprosulfamide + 30 g/l foramsulfuron + 10 g/l thiencarbazone-methyl
Murena 500	500 g/l ethofumesaat
Nicosh	40 g/l nicosulfuron
Nic-It	240 g/l nicosulfuron
Othello	50 g/l diflufenican + 2,5 g/l iodosulfuron-methyl-natrium + 22,5 g/l mefenpyr-diethyl + 7,5 g/l mesosulfuron-methyl

Panic	360 g/l glyfosaat
Pacifica	1 % iodosulfuron-methyl-natrium + 9 % mefenpyr – diethyl +3 % mesosulfuron - methyl
Peak	75 % prosulfuron
Pertus	360 g/l clomazon
Phase	15 g/l desmedifam + 115 g/l lethofumesaat + 75 g/l fenmedifam
Piorun	60% dicamba + 12,5 % tritosulfuron
Platform S	1,5 % carfentrazone-ethyl + 60 % mecoprop-p
Premium	471 g/l fenmedifan
Primstar	2,5 g/l florasulam + fluroxypyr 100 g/l
Primus	50 g/l florasulame
Prologue	360 g/l glyfosaat
Promess	200 g/l flufenacet + 333 g/l terbuthylazin
Prop'sol	360 g/l glyfosaat
Puma S	69 g/l fenoxaprop-p-ethyl + 39 g/l fenchlorazol-ethyl
Pyramin SC 520	520 g/l chloridazon
Pyroquin TDI	360 g/l chloridazon + 60 g/l quinmerac
Quickdown	26,5 g/l pyraflufen-ethyl
Quickfire	200 g/l diquat
Racing extra	7 % metsulfuron –methyl + 68 % thifensulfuron-methyl
Rapsan TDI	400 g/l metazachloor + 100 g/l quinmerac
Rapsan Turbo	375 g/l metazachloor + 125 g/l quinmerac
Reglone	195 g/l diquat
Relva	400 g/l propyzamide
Ridal	360 g/l glyfosaat
Rosan	50% dicamba + 5% prosulfuron
Round-up	360 g/l glyfosaat
Roudup ++	360 g/l glyfosaat
Rosate 360	360 g/l glyfosaat
Roundup Force	360 g/l glyfosaat
Roxy EC	800 g/l prosulfocarb
Safari	50 % triflusaluron-methyl
Salvo	500 g/l 2,4-D
Samson 4 SC	40 g/l nicosulfuron
Samson Extra 60 OD	60 g/l nicosulfuron
Select Prim	120 g/l clethodim
Sempra	500 g/l diflufenican
Sencor SC	600 g/l Metribuzin
Sencor WE	70 % metribuzi
Silvio	360 g/l glyfosaat
Silvanet	20 g/l fluroxypyr + 60 g/l triclopyr
Spotlight Plus	60 g/l carfentrazone-ethyl
Starane Kombi	100 g/l fluroxypyr + 30 g/l clopyralid +120 g/l ioxynil
Starane	180 g/l fluroxypyr
Stellar Elite	538 g/l dimethenamide-P + 32 g/l topremazone
Stomp aqua	455 g/l pendimethalin
Successor 600	600 g/l pethoxamide
Sudoku	300 g/l sulcotrion
Supporter	300 g/l sulcotrion
Springbok	200 g/l dimethenamide-p + 200 g/l metazachloor
Sultan 500 SC	500 g/l metazachlooor
Taifun 360	360 g/l glyfosaat
Tandus 200	200 g/l fluroxypyr
Tandus 180	180 g/l fluroxypyr
Targa Prestige	50 g/l quizalofop-ethyl isom D
Terano	600 g/kg flufenacet + 25 g/kg metosulam
Terbuzon	200 g/l bentazon + 200 g/l terbuthylazine
Timok	25 g/l clodinafop-propargyl + 6,25 g/l cloquintocet-mexyl + 25 g/l pinoxaden
Titus	25 % rimsulfuron

TolurexSC	500 g/l chloortoluron
Tomahawk	180 g/l fluroxypyr
Topik	100 g/l clodinafop + 25 g/l cloquintocet
Torero	150 g/l ethofumesaat + 350 g/l metamitron
Touchdown quatro	360 g/l glyfosaat
Traxos	25 g/l clodinafop-propargyl + 6,25 g/l cloquintocet-mexyl + 25 g/l pinoxaden
Trema	700 g/l metamitron
Treto 500	500 g/l ethofumesaat
Trilogy	15 g/l desmedifam + 115 g/l ethofumesaat + 75 g/l fenmedifam
Venzar	80 % lenacil
Verigal D	250 g/l bifenox + 308 g/l mecoprop-P
Victus	40 g/l nicosulfuron
Vival	360 g/l glyfosaat
Xinca	401,58 g/l bromoxynil
Zeus	300 g/l sulcotrion

Fungiciden

Handelsproducten

Actieve stoffen

Acanto	250 g/l picoxystrobin
Acrobat extra WG	67 % mancozeb + 7,5 % dimethomorf
Adexar	62,5 g/l epoxyconazool
	62,5 g/l fluxapyroxad
Allegro SC	125 g/l Kresoxim-methyl + 125 g/l epoxiconazol
Alto Extra	160g/l cyproconazool + 250 g/l propiconazool
Amistar Extra	200 g/l azoxystrobin + 80 g/l cyproconazol
Amistar opti	80 g/l azoxystrobin + 400 g/l chloorthalonil
Amistar	250 g/l azoxystrobin
Ampera	267 g/l prochloraz + 133 g/l tebuconazool
Apache	375 g/l chloorthalonil + 50 g/l cyproconazool
	+ 62,5 g/l propiconazool
Armure	150 g/l difenoconazol + 150 g/l propiconazol
Aviator xpro	75 g/l bixafen + 150 g/l prothioconazool
Axidor	50 g/l cymoxanil + 400 g/l propamocarb
Banjo	500 g/l fluazinam
Barclay Bolt	250 g/l propiconazool
Bariton	37,5 g/l fluoxastrobin + 37,5 g/l prothioconazool
Bio safestop	1,62 % ijzerfosfaat
Bontima	187,5 g/l cyprodinil + 62,5 g/l isopyrazam
Bravo 500	500 g/l chloorthalonil
Bravo xtra	375 g/l chloorthalonil + 40 g/l cyproconazool
Bumper 25 EC	250 g/l propiconazole
Ceando	83 g/l epoxyconazool + 100 g/l metrafenone
Cantus	50 % boscalid
Capalo	62,5 g/l epoxyconazool + 200 g/l fenpropimorf
	+ 75 g/l metrafenone
Capitan 25 EW	250 g/l flusilazole
Caramba 60 SL	60 g/l metconazool
Caramba	60 g/l metconazool
Carial Star	250 g/l difenoconazol + 250 g/l mandipropamid
Cerix	41,6 g/l epoxyconazool
	41,6 g/l fluxapyroxad
	66,6 g/l pyraclostrobin
Cherokee	375 g/l chloorthalonil + 50 g/l cyproconazol+
	62,5 g/l propiconazool
Chamane	250 g/l azoxystrobin
Citadelle	375 g/l chloortalonil + 40 g/l cyproconazool
Comet	250 g/l pyraclostrobin
Corbel	750 g/l fenpropimorf
Cosavet	80% zwavel
Cosine	50 g/l cyflufenamide
Credo	500 g/l chloortalonil + 100 g/l picoxystrobin
Curzate M WG	4,5 % cymoxanil + 68 % mancozeb
Cymbal 45	45 % cymoxamil
Cymco	4% cymoxanil + 66,6 mancozeb
Cymopus WG	35 % cymoxanil
Cymoxanil 45% W	45 % cymoxamil
Delan 70 WG	70 % dithianon
Delaro	175 g/l prothioconazool +150 g/l trifloxystrobin
Diamant	114,3 g/l pyraclostrobin + 42,9 g/l epoxiconazol
	+214,3 g/l fenpropimorf
Difcor 250 EC	250 g/l defenoconazool
Dirango	500 g/l fluazinam
Ditho WG	70 % dithianon
Edipro	722 g/l propamocarb

Eminent	125 g/l tetraconazool
Epok 600 EC	400 g/l fluainam + 193.6 g/l metalaxyl-m
Ebrimax WG	4,5 % Cymoxanil + 65 % Mancozeb
Evora Xpro	75 g/l bixafen + 100 g/l prothioconazool + 100 g/l tebuconazool
Fandango	100 g/l fluoxastrobin + 100 g/l prothioconazool
Fandango Pro	50 g/l fluoxastrobin + 100 g/l prothioconazool
Festival	7,5 % dimethomorf + 66,7 % mancozeb
Fezan	250 g/l tebuconazool
Flowsan FS	533 g/l Thiram
Flowsan Ultra	485 g/l Thiram
Flamenco Plus	54 g/l fluquinconazool + 174 g/l prochloraz
Flexity	300 g/l metrafenone
Fortress	500 g/l quinoxifen
Fubol gold	64 % mancozeb + 3.88% metalaxyl-m
Fungitex WG	45 % cymoxanil + 65 % mancozeb
Geyser	250 g/l difenoconazol
Granovo	140 g/l boscalid + 50 g/l epoxyconazool
Helix	160 g/l prothioconazool + 300 g/l spiroxamine
Horizon EW	250 g/l tebuconazol
Hydro super 25 wg	25 % koperhydroxide
Impact R	94 g/l flutriafol + 200 g/l carbendazim
Impulse	500 g/l spiroxamine
Imtrex	62,5g/l fluxapyroxad
Indofil M 45	80 % mancozeb
Infinito	62,5 g/l fluopicolide + 625 g/l propamocarb
Input	160 g/l prothioconazole + 300 g/l spyroxamine
Input Pro	250 g/l prothioconazole
Kinto duo	60 g/l prochloraz + 20 g/l triticonazool
Life Scientific Azoxystrobin	250 g/l azoxystrobin
Life Scientific Chloorthalonil	500 g/l chloorthalonil
Lirotect super	250 g/l thiabendazol + 125 g/l imazalil
Librax	62.5g/l fluxapyroxad + 45 g/l metconazool
Luna Privilege	500 g/l Fluopyram
Mancoplus 75 WG	75 % mancozeb
Manfil 75 WG	75 % mancozeb
Maxim 100 FS	100 g/l fludioxonil
Micene Gold	375 g/l chloorthalonil + 50 g/l cymoxanil
Microthiol special	80 % zwavel
Mirage 45 EC	450 g/l prochloraz
Mixanil	375 g/l chloorthalonil + 50 g/l cymoxanil
Monceren 12,5 DS	12,5 % pencycuron
Mystique	250 g/l tebuconazool
Nando 500 SC	500 g/l fluazinam
Narita	250 g/l difenoconazool
Nissodium	50 g/l cyflufenamide
Olympus	80 g/l azoxystrobin + 400 g/l chloorthalonil
Opus plus	83 g/l epoxyconazool
Opus team	84 g/l epoxiconazol + 250 g/l fenpropimorf
Opus	125 g/l epoxiconazol
Ortiva TOP	200 g/l azoxystrobin + 125 g/l difenoconazool
Ortiva	250 g/l azoxystrobine
Orvega extra	8 % ametoctradin + 48 % mancozeb
Orvega star	300 g/l ametoctradin + 225 g/l dimethomorf
Osiris	37,5 g/l epoxyconazool + 27,5 g/l metconazool
Palmas	4.5 % cymoxanil + 65% mancozeb
Palazzo	62,5 g/l epoxyconazool + 20 g/l fenpropimorf + 75 g/l metrafenone
Paraat	50% dimethomorf
Priori Xtra	200 g/l azoxystrobin + 80 g/l cyproconazool
Profilux	4,5 % cymoxanil + 65% mancozeb

Proline	250 g/l prothioconazool
Propi 25 EC	250 g/l propiconazool
Prosaro	125 g/l prothioconazool + 125 g/l tebuconazool
Proxanil	50 g/l cymoxanil + 400 g/l propamocarb
Prozeb WG	70% mancozeb
Prozeb	80% mancozeb
Punch SE	250 g/l flusilazole + 125 g/l carbendazim
Ranman component A	400 g/l cyzofamid
Ranman component B	845,9 g/l heptamethyltrisiloxaan
Ranman Top	160 g/l cyzofamid
Revus	250 g/l mandipropamid
Riza	250 g/l tebuconazool
Rovral SC	500 g/l iprodione
Rovral WG	75 % iprodione
Rubric	125 g/l epoxyconazool
Sereno	10 % fenamidone + 50% mancozeb
Shirlan	500 g/l fluazinam
Skyway Xpro	75 g/l bixafen + 100 g/l prothioconazool + 100 g/l tebuconazool
Sluxx	3 % ijzerfosfaat
Sportak	450 g/l prochloraz
Spoutnik	80 % mancozeb
Spyrale	100 g/l difenoconazol + 375 g/l fenpropidine
Soleeda	133 g/l dimoxystrobine + 50 g/l epoxyconazool
Stereo	250 g/l cyprodinil + 62,5 g/l propiconazol
Swing Gold	133 g/l dimoxystrobine + 50 g/l epoxyconazool
Switch	250 g/kg fludioxynil + 375 g/kg cyprodinil
Symphonie	6 % flutolanil
Taloline	500 g/l Chloorthalonil
Tanos	25 % cymoxanil + 25 % famoxate
Tapier	250 g/l difenoconazool
Targa Megamix	50 g/l Quizalofop-Ethyl D
Tattoo C	375 g/l propamocarb - HCL + 375 g/l chlorothalonil
Tizca	500 g/l fluazinam
Terminett	26,7 % boscalid + 6,7 % pyraclostrobin
vTopsin M 500 SC	70 % of 500 g/l thiofanaat-methyl
Topsin N 70 WG	70 % thiofanaat-methyl
Twist 500 SC	500 g/l trifloxystrobine
Unikat Pro	8,3 % zoxamide + 66,7% mancozeb
Valbon	1,75 % benthiavalicarb + 70% mancozeb
Venture	233 g/l boscalid + 67 g/l epoxyconazool
Viverda	140 g/l boscalid + 50 g/l epoxyconazool + 60 g/l pyraclostrobin
Viridal	4,5 % cymoxanil + 68 % mancozeb
Winby	500 g/l Fluazinem
Yak	500 g/l fluazinam
Zignal	500 g/l fluazinam
Zoxis	250 g/l azoystrobin

Insecticiden

Handelsproducten	Actieve stoffen
Actara	25 % thiamethoxam
Antilop SG	20 % acetamiprid
Argento	250 g/l clothianidin + 50 g/l prothioconazool
Baythroid EC 050	50 g/l cyfluthrine
Biscaya 240 OD	240 g/l thiacloprid
Bulldock 25 EC	25 g/l Beta -cyfluthrin
Boyano	500 g/l fluazinam
Calypso	480 g/l thiacloprid
Cyperstar	200 g/l cypermethrin
Cytox	100 g/l cypermethrin
Decis EC 2,5	25 g/l deltamethrin
Decis Plus	15 g/l deltamethrin
Dimistar progress 400 EC	400 g/l dimethoat
Exxodus SG	20 % acetamiprid
Fastac	50 g/l alpha-cypermethrin
Force	200 g/l tefluthrin
Fury 100 EW	100 g/l zétacyperméthrin
Karate	100 g/l lambda-cyhalothrin
Karis 100 CS	100 g/l lambda-cyhalothrin
Lambda 50 ec	50 g/l lambda-cyhalothrin
Life Scientific Cyhalothrin	100 g/l lamba-cyhalothrin
Mavrik 2 F	240 g/l fluvalinaat
Mesuroi FS 500	500 g/l methiocarb
Neemazal-T/S	10 g/l Azadirachtine
Neonet RTU	120 g/l Chloorprofam
Ninja	100 g/l lambda-cyhalothrin
Oberon	240 g/l spiromesifen
Okapi	100 g/l pirimicarb + 5 g/l lambda-cythalothrin
Patriot	25 g/l deltamethrin
Perfekthion 400 EC	400 g/l dimethoat
Pirimor	50 % pirimicarb
Plenum	50 % pymetrozin
Poleci	25 g/l deltamethrin
Poncho 600 FS	600 g/l clothianindin
Poncho beta	53.5 g/l beta-cyfluthrin + 400 g/l clothianindin
Poncho maïs	600 g/l clothianindin
Ravane	50 g/l lambda-cyhalothrin
Raptol	825 g/l koolzaadolie + 4,6 g/l pyrethrinen
Sherpa 200	200 g/l cypermethrine
Steward WG	30 % indoxacarb
Sumi Alpha	25 g/l esfenvalerate
Teppeki	50% flonicamid
Vydate CHL	250 g/l oxamyl

Varia

Handelsproducten	Actieve stoffen
Abion – E	36 % paraffine
Actirob	885 g/l geësterde koolzaadolie
Addit	780,2 g/l koolzaadolie
Agrichim Antigermes	1 % chloorprofam
Catapult	60,6 % maleïnehydrazide
CCC	452 g/l chloormequat (diverse)
Consola Ready	120 g/l chloorprofam
Cet M	19 g/l Alpha – Olefine - Natriumsulfonaat
Ethefon 480 SL	480 g/l ethefon
Fazor 60 SG	60 % maleïnehydrazide
Fieldor	790 g/l geëtholyleerd triglyceride 10 EO
Gaon	636,3 g/l geësterde koolzaadolie
Germex	1 % chloorprofam
Gro-stop Flexifog	300 g/l chloorprofam
Gro-stop Ready	120 g/l chloorprofam
Himalaya 60 SG	60 % maleïnehydrazide
Itcan	60 % maleïnehydrazide
Korit 400 FS	420 g/l ziram
Limitar	250 g/l trinexapa-ethyl
Limperax	6 % metaldehyde
Mero	733 g/l geësterde koolzaadolie
Mesuroil Pro	4 % methiocarb
Meteor 369	368 g/l chloormequat + 0,8 g/l imazaquin
Medax Top	300 g/l Mepiquatchloride + 50 g/l Prohexadion
Mero	733 g/l Geësterde koolzaadolie
Moddus	250 g/l trinexapac – ethyl
Mondium	368 g/l chloormequat + 0,8 g/l imazaquin
Neonet dust	1 % chloorprofam
Rancona 15 ME	15 g/l ipconazool
Restrainer	ethyleen
Servorem Ready	120 g/l chloorprofam
Solamyl 1 %	1 % chloorprofam
Terpal	155 g/l ethefon + 305 g/l mepiquatchloride
Tipo	842 g/l geësterde koolzaadolie
Trend 90 / Wett 90	900 g/l isodecyl alcohol-ethoxylaar
TRS 2	600 g/l zonnebloemolie (ethylester)
Tuperprop Easy	120 g/l chloorprofam
Vegetalux mineral super	840 g/l minerale paraffineolie
Xedamate 60	636 g/l chloorprofam
Yatze	480 g/l ethefon